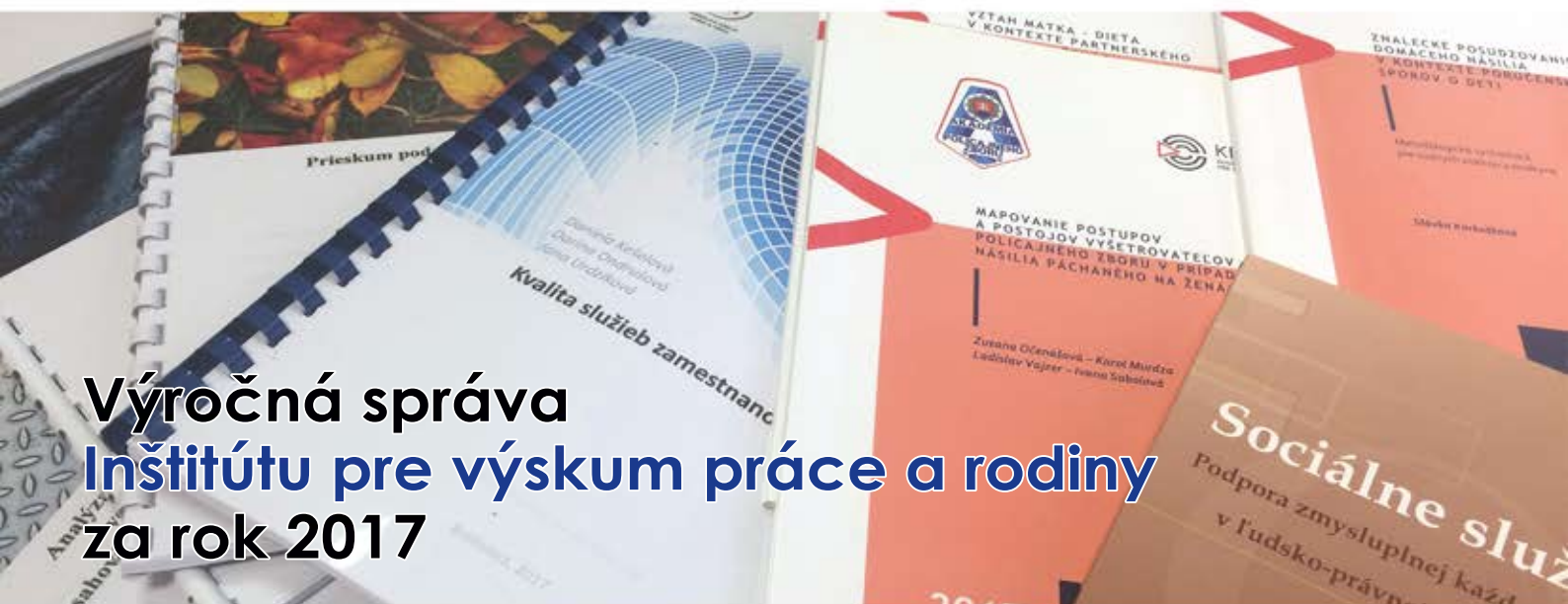

Inštitút pre výskum práce a rodiny, Župné nám. 5-6, Bratislava

Výročná správa Inštitútu pre výskum práce a rodiny za rok 2017

Bratislava, máj 2018

Obsah

Identifikácia organizácie	2
Činnosť organizácie	3
Výskumná činnosť	3
Výskumné a iné projekty v roku 2017 v rámci kontraktu s MPSVR SR.....	4
Ostatné projekty v roku 2017 mimo hlavnej činnosti	14
Publikačná činnosť	28
Aktívna účasť na konferenciách.....	32
Pedagogická a vzdelávacia činnosť	33
Iné expertné pôsobenie	34
Mediálne aktivity	38
Činnosť Dokumentačného a informačného strediska sociálnej ochrany (DISSO-a)	40
Náklady na zabezpečenie činnosti IVPR - rozpočet organizácie	42
Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2017	47
Personálno - mzdové otázky	49
Charakteristika organizačnej štruktúry a zamestnancov	49
Evidenčný stav a kvalifikačná štruktúra zamestnancov IVPR	50
Rozvoj ľudských zdrojov	51
Predpokladaný vývoj v personálnej oblasti	52

Identifikácia organizácie

Názov organizácie: Inštitút pre výskum práce a rodiny (ďalej „IVPR“)

Sídlo: Bratislava, Župné námestie 5-6, 812 41 Bratislava

Rezort/zriaďovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Kontakt: tel: 02/20 442 401, ivpr@ivpr.gov.sk; www.ivpr.gov.sk

Forma hospodárenia: štátna príspevková organizácia MPSVR SR

Riaditeľka: PhDr. Silvia Porubänová

Zástupca riaditeľky: Mgr. Daniel Gerbery, PhD.

Činnosť organizácie

Výskumná činnosť

Číslo VP	Názov VP	Riešitelia/lky	Termín riešenia
1.	Návrh obsahových a organizačných aspektov vzdelávania pre účely hodnotenia podmienok kvality sociálnych služieb	Repková	I.-VI. 2017
2.	Podoby domáceho násillia a násillia na ženách na Slovensku	Gerbery Filadelfiová	I.-XII. 2017
3.	Medzigeneračný prenos znevýhodnení a chudoby	Gerbery Škobla Filadelfiová	I.-XII. 2017
4.	Akčný plán prechodu z chránených dielní k otvorenému trhu práce	Ondrušová Kešelová Repková	I.-XII. 2017
5.	Kvalita služieb zamestnanosti	Kešelová Ondrušová Urdziková	I.-XII. 2017
6.	Dlhodobá nezamestnanosť a znevýhodnené skupiny v aktívnych opatreniach na trhu práce	Kešelová	I.-XII. 2017
7.	Prieskum podmienok práce pridelenej cez agentúry dočasného zamestnávania	Bednárík Kordošová Urdziková	I.-XII. 2017
8.	Dopady aktivačných prác na nezamestnaných	Csomor Škobla	I.-XII. 2017
9.	Cost benefit analýza prístupu „housing first“	Csomor	I.-XII. 2017
10.	Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti 2016	Filadelfiová Porubánová	I.-XII. 2017
11.	Komparatívna analýza systému výchovy a vzdelávania k BOZP v školskom vzdelávaní vo vybraných krajinách EÚ	Kordošová Urdziková	I.-V. 2017
12.	Analýza rizík a faktorov pracovného prostredia vo vybraných odvetviach hospodárstva SR a obsahová analýza školských vzdelávacích programov vybraných študijných odboroch na Slovensku	Urdziková Kordošová	I.-XII. 2017
13.	Výskum prevalencie a foriem násillia na deťoch	Fico Gerbery	I.-XII. 2017
14.	Príprava návrhu koncepčného materiálu v oblasti prevencie a riešenia bezdomovectva na národnej úrovni	Ondrušová Fico	I.-XII. 2017
15.	Výskumná analýza situácie LGBTI párov a rodičov- prekážky pri realizácii práv v rámci partnerstva a pri výchove detí	Porubánová	I.-XII. 2017

1. Návrh obsahových a organizačných aspektov vzdelávania pre účely hodnotenia podmienok kvality sociálnych služieb

Spracovaný odborný materiál je súčasťou 3-ročnej výskumnej úlohy venovanej otázkam kvality sociálnych služieb a jej merania a realizovanej v rámci Kontraktu medzi MPSVR SR a IVPR v rokoch 2015-2017. Nadväzuje na teoreticko-metodologické a metodické materiály z rokov 2015-2016, v ktorých autorka, spoločne so širším tímom odborníkov/čok, spracovala teoretické základy a odporúčajúce metodické postupy pre implementáciu podmienok kvality do poskytovateľskej praxe (2015) a pre hodnotenie podmienok kvality v rámci pôsobnosti MPSVR SR (2016). Vychádzajúc z oboch materiálov a iných dostupných učebnicových, monografických a iných zdrojov autorka predstavila návrh obsahových a organizačných (formálnych) aspektov vzdelávania budúcich hodnotiteľov/liiek kvality sociálnych služieb. Vzdelávací program pod názvom „Hodnotenie kvality sociálnych služieb“ (skratka „QEVA“) je predstavený v dvoch verziách: a) pilotnej verzii, pre účely jej projektového overenia v rámci pripravovaného národného projektu „Kvalita sociálnych služieb“; b) vo forme návrhu špecializačného vzdelávacieho programu/vzdelávacieho programu pre nadstavbovú odbornú činnosť spracovaného v súlade s profesijnou legislatívou v oblasti sociálnej práce na Slovensku.

Riešiteľka: doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc.

2. Podoby domáceho násillia a násillia na ženách na Slovensku

Ako konštatuje Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násillia na ženách na roky 2014-2019, ktorý schválila Vláda SR na svojom zasadnutí 18. decembra 2013, na prijatie efektívnych opatrení založených na dôkazoch je nutné zlepšiť a priebežne budovať poznatkovú bázu o násillí na ženách v SR. Preto sa ukazuje ako nevyhnutné pokračovať vo výskumoch so zameraním na špecifické otázky domáceho násillia a násillia páchaného na ženách, na formy takéhoto násillia a jeho ekonomické a sociálne dopady. Medzi národnými výskumami prevalencie rôznych foriem domáceho násillia a násillia na ženách, ktoré sa realizovali podľa NAP-u v priebehu roka 2016 (financované z Nórskeho finančného mechanizmu v rámci projektu KMC), boli aj reprezentatívne výskumy zamerané na domáce násillie zažívané mužmi a ženami a sexuálne násillie páchané na ženách. Zozbierané údaje poskytli vhodnú príležitosť pre ich hĺbkové analýzy a sekundárne spracovanie. Okrem podrobnej prezentácie prevalencie domáceho násillia („partnerského“

a ostatného domáceho) u žien a mužov Slovenska sa analýza zamerala na lepšie preskúmanie príčin a najmä dôsledkov tohto násillia. Získané poznatky môžu argumentačne posilniť presadzovanie ratifikácie Istanbulskeho dohovoru (Dohovor Rady Európy o predchádzaní násilliu na ženách a domácemu násilliu a o boji proti nemu) a napomôcť pri jeho implementácii.

Riešiteľský tím: Mgr. Jarmila Filadelfiová, PhD., Mgr. Daniel Gerbery, PhD.

3. Medzigeneračný prenos znevýhodnení a chudoby

Výskumná úloha nadväzovala na existujúce poznatky o previazanosti životných šancí na rodinný pôvod. Konkrétne na poznatky zo zisťovania PISA, podľa ktorého výsledky žiakov a študentov sú do veľkej miery determinované sociálnym a ekonomickým zázemím rodičov (vzťah medzi výsledkami v škole a rodinným backgroundom je na Slovensku jeden z najvyšších v krajinách OECD). V rámci výskumnej úlohy bol analyzovaný rozsah medzigeneračnej mobility a imobility, s využitím údajov zo štatistického zisťovania EU SILC – ad hoc modulov z rokov 2005 a 2011. V centre pozornosti boli diferenciácie v mobilitných šanciach osôb pochádzajúcich z rôznych podmienok, definovaných prostredníctvom dosiahnutého vzdelania rodičov a materiálnej situácie v čase detstva. Množstvo získaných empirických výsledkov potvrdzuje, že charakteristiky rodinného prostredia majú silný vplyv na výsledky v dospelosti, pričom miera imobility zostáva najvyššia na vrchných a spodných priečkach sociálnej štruktúry.

Riešiteľský tím: Mgr. Daniel Gerbery, PhD., Mgr. Jarmila Filadelfiová, PhD., Ing. Mgr. Daniel Škobla, PhD.

4. Akčný plán prechodu z chránených dielní k otvorenému trhu práce

Výskumná úloha nadväzovala na odporúčanie Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, adresované Slovenskej republike v apríli 2016, účinne riešiť otázku vysokého počtu osôb so zdravotným postihnutím pracujúcich v chránených dielňach a za tým účelom pripraviť akčný plán prechodu z chránených dielní k zamestnávaniu na otvorenom trhu práce. S cieľom spracovania tejto úlohy bola vytvorená expertná pracovná skupina, zastupujúca široké spektrum relevantných aktérov, ktorej podnety a pripomienky počas šiestich stretnutí v roku 2017 boli riešiteľkami spracované do samotného návrhu. Súčasťou návrhu akčného plánu je analýza súčasného stavu v zamestnávaní osôb so ZP na trhu práce, ako aj návrh 14 opatrení legislatívnej aj implementačnej / projektovej povahy.

Riešiteľský tím: Mgr. Darina Ondrušová, PhD., PhDr. Daniela Kešelová, PhD., doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc.

5. Kvalita služieb zamestnanosti

Výskumná úloha vychádza z dokumentov Európskeho semestra na roky 2016 a 2017 zdôrazňujúcich celkové zvýšenie kvality služieb zamestnanosti a posilnenie individualizovaných služieb evidovaným uchádzačom o zamestnanie ako jedného z hlavných opatrení pri znižovaní dlhodobej nezamestnanosti. Výskumná správa tvorí teoretické východisko pre pokračovanie skúmania a návrhov riešení v oblasti kvality vo verejných službách zamestnanosti s dôrazom na individualizované odborné poradenské služby. Problematika kvality vo verejných službách zamestnanosti je skúmaná teoretickou deduktívnou metódou - od vybraných systémov manažérstva kvality v podnikoch a v organizáciách verejnej správy, cez zabezpečovanie kvality vo verejných službách zamestnanosti a poradenstve v európskom priestore po skúmanie problematiky kvality vo verejných službách zamestnanosti osobitne individualizovaného odborného poradenstva v SR. Vyústením konceptualizácie výskumu je odporúčanie do nasledujúcej fázy, ktorá by mala byť zameraná na empirický prieskum aktuálnych podmienok poskytovania verejných služieb zamestnanosti.

Riešiteľský tím: PhDr. Daniela Kešelová, PhD., Mgr. Darina Ondrušová, PhD., Ing. Mgr. Jana Urdziková, PhD.

6. Dlhodobá nezamestnanosť a znevýhodnené skupiny v aktívnych opatreniach na trhu práce

Úloha vychádza z Odporúčaní Komisie (Country Specific Recommendation 2016) zdokonaľiť nástroje aktívnych opatrení na trhu práce pre dlhodobo nezamestnaných a ďalšie znevýhodnené skupiny, vrátane individualizovaných služieb a cieleného vzdelávania a prípravy pre trh práce. Napriek kontinuálnemu znižovaniu miery nezamestnanosti aj miery dlhodobej nezamestnanosti zastúpenie dlhodobo nezamestnaných v celkovom počte nezamestnaných dosahuje podľa Štatistického úradu SR viac ako 50%. V prvej časti výskumná správa mapuje vývojové trendy v oblasti nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti za roky 2010 až 2017 v rámci SR a v porovnaní so štátmi EÚ. Vychádza pritom z Výsledkov výberových zisťovaní pracovných síl Štatistického úradu SR, databázy EUROSTATu a zo štatistických údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (Ústredia PSVR).

Vychádzajúc z anonymizovaných individuálnych údajov Ústredia PSVR sa výskumná správa v druhej časti detailnejšie zameriava na špecifiká skupiny

dlhodobo nezamestnaných, osobitne viacnásobne znevýhodnených osôb (dlhodobo nezamestnaných v kombinácii najmä s nízkou kvalifikáciou a so zdravotným postihnutím) predovšetkým z hľadiska ich účasti vo vybraných aktívnych opatreniach na trhu práce zameraných na zvyšovanie zamestnateľnosti, a tým aj možností uplatniť sa na otvorenom trhu práce.

Riešiteľka: PhDr. Daniela Kešelová, PhD.

7. Prieskum podmienok práce pridelenej cez agentúry dočasného zamestnávania

Štúdia prezentuje výsledky sondy o zamestnávaní agentúrnych zamestnancov, o pracovných podmienkach, o komunikácii užívateľských zamestnávateľov s agentúrami dočasného zamestnávania a s dočasnými agentúrnymi zamestnancami a o bezpečnosti a ochrane zdravia agentúrnych zamestnancov. Informácie boli získané od užívateľských zamestnávateľov na jeseň 2017. Údaje nám poskytlo 25 podnikov zamestnávajúcich agentúrnych zamestnancov, a to dobrovoľne, pričom pôvodne bolo požadovaných o vyjadrenie 200 podnikov. Nízka návratnosť len dokladuje obavy podnikateľov o sprístupnenie podrobnejších údajov o realite zamestnávania agentúrnych zamestnancov na Slovensku. Získané údaje sú indíciou o aktuálnom stave, aj keď reálny rozsah problémov sa nedá presne odhadnúť.

Riešiteľský tím: Doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc., RNDr. Miroslava Kordošová, PhD., Ing. Mgr. Jana Urdziková, PhD.

8. Dopady aktivačných prác na nezamestnaných

Výskumná úloha vychádzala z Odporúčaní Európskej komise (Country Specific Recommendations), v ktorých sa konštatuje nedostatok systematickej evaluácie a analýzy dopadov v oblasti aktívnych opatrení na trhu práce (AOTP). Konkrétne, pozornosť sa upriamuje na zhodnotenie dopadov aktivačných prác, v ktorých participuje významná časť dlhodobo nezamestnaných. S využitím administratívnych mikrodát ÚPSVR prostredníctvom metodológie propensity score weighting sa kvantifikovala pravdepodobnosť opustenia registra uchádzačov o zamestnanie a vstup na otvorený trh práce, v porovnaní s klientmi, ktorí na programe neparticipovali. Správa poskytla aj niektoré ďalšie informácie o profile týchto skupín z hľadiska, ich geografických, sociálnych a demografických charakteristik. Správa poskytla aj niektoré kvalitatívne dáta o postoji aktérov k AOTP, ktoré boli získané na základe dlhodobých kvalitatívnych výskumoch

v marginalizovaných regiónoch. Úloha je ešte v riešení z dôvodu technickej náročnosti ďalšieho spracovania mikrodát.

Riešiteľský tím: Gábor Csomor, MA, Ing. Mgr. Daniel Škobla, PhD.

9. Cost benefit analýza prístupu „housing first“

Pôvodne sa v Pláne činnosti IVPR na rok 2017 navrhlo porovnávanie nákladov na prechodné bývanie a bývanie s podporou, ale napokon bola časť prechodného bývania nahradená existujúcimi službami pre bezdomovcov. Dôvodom bolo, že existujúce služby boli považované za uskutočniteľnejšie a menej neisté v malom výskumnom projekte, než porovnanie dvoch hypotetických scenárov.

Porovnávanie nákladov bezdomovectva a bývania s podporou v Bratislave

Tento výskum porovnáva, koľko stojí štát a samosprávy poskytovanie pomoci pre osobu, ktorá je bez domova a koľko by ich stálo, keby tá istá osoba bola umiestnená do trvalého bývania s podporou. Na základe prehľadov dostupných výročných a štatistických správ, ako aj rozhovorov s vybranými poskytovateľmi služieb v meste Bratislava, správa modeluje náklady pre dva scenáre s pomocou piatich vinet - teoretických prípadov osôb bez domova. V prvom scenári vypočítavame náklady na sociálne služby, zdravotné služby a zariadenia výkonu súdneho rozhodnutia, s ktorými ľudia v situácií bez domova často prichádzajú do kontaktu. V druhom scenári je všetkým piatim osobám poskytnuté bývanie s podporou a odhadujeme náklady na túto intervenciu tak, že zohľadňujeme náklady nájomného bývania a očakávanej následnej starostlivosti. Výsledky výskumu ukazujú, že v prípade, ak má osoba aspoň jedno dieťa v detskom domove, alebo sa dostane do väzenia na výkon najkratšieho trestu odňatia slobody, tak sú náklady na poskytovanie bývania s podporou na osobu za rok nižšie ako náklady na riešenie dôsledkov bezdomovectva. Tieto zistenia majú dôsledky pre tvorbu politik zameraných na ľudí bez domova, ktorí často prichádzajú do kontaktu so zariadením výkonu súdneho rozhodnutia ako napríklad páchatelia opakovaných trestných činov alebo slobodné matky a páry s viacerými deťmi. V týchto prípadoch by bol program housing first alebo rapid re-housing nielen schopný účinne prekonať bezdomovstvo, ale aj šetriť verejné peniaze.

Riešiteľ: Gábor Csomor, MA

10. Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti 2016

Obsahové zameranie: Vypracovanie pravidelnej Súhrnnej správy o stave rodovej rovnosti za uplynulý rok, v zmysle odborných podkladov za celkovú situáciu v SR i jednotlivé akcentované agendy.

Kontext: V Akčnom pláne rodovej rovnosti na roky 2014 – 2019 je zadefinovaná pravidelná úloha pre IVPR „Každoročne spracovať Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku“.

Riešiteľský tím: Mgr. Jarmila Filadelfiová, PhD., PhDr. Silvia Porubänová

11. Komparatívna analýza systému výchovy a vzdelávania k BOZP v školskom vzdelávaní vo vybraných krajinách EÚ

Správa z výskumnej úlohy obsahuje prieskum stavu a obsahu výchovy a vzdelávania k BOZP v školskom vzdelávaní vo vybraných členských štátoch EÚ a hľadanie príkladov dobrej praxe z jednotlivých krajín. Obsahuje komparatívnu analýzu školských systémov vzdelávania v oblasti BOZP, príklady spolupráce a návrhov na zavedenie vzdelávania BOZP do školských kurikúl. Je súčasťou výskumného projektu Výchova a vzdelávanie k BOZP a prevencii rizík v školských vzdelávacích programoch v odbornom vzdelávaní a príprave žiakov na povolanie vo vybraných stredných školách vzhľadom na potreby príslušných odvetví hospodárstva SR, ktorý sa bude realizovať v roku 2017-2018. Výskumný projekt vychádza zo strategických dokumentov BOZP (Stratégia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2016 až 2020 a program jej realizácie; Európsky strategický rámec v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na obdobie rokov 2014-2020).

Riešiteľský tím: RNDr. Miroslava Kordošová, PhD., Ing. Mgr. Jana Urdziková, PhD.

12. Analýza rizík a faktorov pracovného prostredia vo vybraných odvetviach hospodárstva SR a obsahová analýza školských vzdelávacích programov vybraných študijných odboroch na Slovensku

Predkladaná správa je výstupom 1. etapy riešenia výskumnej úlohy. Prvá časť správy poskytuje analýzu rizík a faktorov pracovného prostredia vo vybraných odvetviach hospodárstva SR. Na základe zistení sa predmetom nášho záujmu stala priemyselná výroba, ktorá tvorí najvýznamnejšiu zložku podielov na tvorbe HDP, zamestnanosti na Slovensku, ale má aj najvyšší počet pracovných úrazov a chorôb z povolania. V rámci priemyselnej výroby je to výroba dopravných prostriedkov a výroba kovov a kovových konštrukcií. V nasledujúcej časti sme priblížili systém výchovy a vzdelávania na Slovensku

a bližšie popísali študijné a učebné odbory v stredoškolskom a študijné odbory vo vysokoškolskom vzdelávaní. V nadväznosti na analýzu študijných a učebných odborov na stredných odborných školách sme preskúmali obsah výchovy a vzdelávania k BOZP vo vzdelávacích programoch, štátnych i školských, vybraných odborných zameraniach, kde sme vykonali obsahovú analýzu konkrétne pre učebný odbor 2487 H 01 autoopravár – mechanik a pre študijný odbor 2411 K mechanik nastavovač. V prvom prípade žiak, ktorý vyštuduje uvedený učebný odbor získa stredné odborné vzdelanie a v druhom prípade žiak získa úplné stredné odborné vzdelanie. Záver výskumnej správy je venovaný systému duálneho vzdelávania na Slovensku.

Riešiteľský tím: Ing. Mgr. Jana Urdziková, PhD., RNDr. Miroslava Kordošová, PhD.

13. Výskum prevalencie a foriem násillia na deťoch

Empirický prieskum násillia páchaného na deťoch 8. a 9. Ročníkov ZŠ. Zistenia reflektujú skúsenosti detí so štyrmi formami násillia – fyzickým, psychickým, sexuálnym a situáciami zanedbávania. Okrem základnej prevalencie rozlišuje závažné fyzické a sexuálne násillie a skúma, aké faktory prispievajú k zvýšenému riziku konfrontácie. Zameriava sa najmä na dospelé osoby, ktoré žijú s dieťaťom v jednej domácnosti, členov širšej rodiny a finančnú situáciu domácnosti. Poskytuje prehľad osôb, zo strany ktorých sa závažné násillie najčastejšie deje, jednotlivcov, ktorým sa deti zdôveria a ktorí im pomôžu. Analyzuje rodinné a individuálne charakteristiky detí, asociujúce so zvýšenými prejavmi násilných situácií. K dispozícii sú zatiaľ vybrané zistenia, ktoré boli prezentované na Výbore pre deti a mládež Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

Riešiteľský tím: Mgr. Milan Fico, Mgr. Daniel Gerbery, PhD.

14. Príprava návrhu koncepčného materiálu v oblasti prevencie a riešenia bezdomovectva na národnej úrovni

V 1. roku riešenia danej úlohy bola na základe konzultácií so zástupcami o. z. Proti prúdu a Depaul Slovensko navrhnutá a popísaná štruktúra komplexného modelu prevencie a riešenia bezdomovectva ako strategického prístupu k ukončovaniu bezdomovectva v podmienkach SR. Vychádzajúc z tohto modelu bola následne spracovaná časť podkladového materiálu popisujúca súčasný stav, výzvy, ciele a opatrenia v oblasti prístupu k bývaniu a pomoci ľuďom bez domova prostredníctvom vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie. V roku 2018 na túto prácu nadväzuje spracovanie ďalších

tematických oblastí a konzultovanie celého materiálu v širšom okruhu relevantných aktérov.

Riešiteľský tím: Mgr. Darina Ondrušová, PhD., Mgr. Milan Fico

15. Výskumná analýza situácie LGBTI párov a rodičov- prekážky pri realizácii práv v rámci partnerstva a pri výchove detí

Kontext: Zlepšenie postavenie LGBT ľudí v spoločnosti vyplýva z Celoštátnej stratégie na ochranu a podporu ľudských práv v Slovenskej republike¹, ku ktorej bol vytvorený aj Akčný plán pre LGBT ľudí. Jeho návrh bol spracovaný a schválený Výborom pre práva lesieb, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb, ale doteraz nebol schválený vládou SR.² Jednou z úloh akčného plánu je výskumná analýza situácie LGB párov a rodičov, konkrétne zistenie prekážok pri realizácii práv v rámci partnerstva a pri výchove detí. K realizácii úlohy sa zaviazalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom kontraktu s Inštitútom pre výskum práce a rodiny vzhľadom na svoju kompetenciu v oblasti ochrany pred diskrimináciou zo všetkých zákonných dôvodov, teda aj vo vzťahu k LGBT ľuďom.

Priebeh a výsledky: Cieľom výskumnej analýzy bolo vyhľadanie a výber vzorky respondentov (LGB párov a rodičov), príprava námetu, scenára, štruktúry rozhovorov s vybranými respondentami/kami a realizácia rozhovorov s ohľadom na prekážky pri realizácii práv v rámci partnerstva a pri výchove detí. Výsledky výskumnej analýzy sú určené tvorcom a tvorkyniam politik, ktorí majú vplyv na riešenie situácie takýchto párov, ako aj pre širokú verejnosť, ktorá do veľkej miery vo svojom okolí nepozná žiadnych LGBT ľudí³ a rozhovory s nimi im môžu priblížiť ich životy. V rámci výskumnej analýzy bolo doteraz zrealizovaných 9 rozhovorov s párami rovnakého pohlavia, ktoré boli analyzované z hľadiska prekážok, ktoré zažívajú v partnerstve. V roku 2018 je naplánovaná 2. etapa výskumu, v rámci ktorej prebehne finalizácia výsledkov vrátane vypracovania návrhov opatrení.

Riešiteľský tím: PhDr. Silvia Porubänová, Ing. Mgr. Andrej Kuruc, Mgr. Jana Jablonická – Zezulová

---

¹ Schválená vládou SR 18.2.2015 Zdroj: <http://www.radavladyp.gov.sk/celostatna-strategia-ochrany-a-podpory-ludskych-prav-v-sr>

² Stály poradný orgán Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť SR s proporcionálnym zastúpením štátnych orgánov i mimovládnych subjektov vznikol v októbri 2012.

³ Podľa prieskumu agentúry Focus (2016) realizovaného pre Iniciatívu Inakosť až 60% Slovákov a Sloveniek nepozná vo svojom okolí LGBT ľudí a iba 35% pozná.

Úlohy z roku 2016, finalizované v roku 2017:

Skúmanie útekov/miznutí odlúčených detí z detského domova pre maloletých bez sprievodu

Správa sa zaoberá okolnosťami, ktoré súvisia s dĺžkou doby, počas ktorej príde z detského domova k útekom/miznutiam a špecifikuje okolnosti, za akých k tomu dochádza. Na základe zozbieraných údajov, ktoré poskytli Inštitútu pre výskum práce a rodiny sociálni pracovníci z detského domova pre maloletých bez sprievodu, sme tému útekov/miznutí analyzovali vo viacerých kontextoch. Výsledky sú rozdelené do štyroch hlavných častí.

Prvá časť sumarizuje evidenciu odlúčených detí, ktoré boli umiestnené v detskom domove v priebehu rokov 2010 -2016. Zaoberá sa lokalizáciou ich nájdenia, sociodemografickými a inými charakteristikami, dôvodmi útekov z krajiny kde vyrastali, možnými kontaktmi s vlastnou rodinou, ako aj rolou rodinných príslušníkov v priebehu cesty. Zisťujeme predstavy detí o budúcnosti, tak ako ich uviedli v prvých dňoch po nájdení.

Druhá časť sa zameriava na samotné úteky/miznutia. Bližšie udáva okolnosti za akých sa tak deje a sumarizuje evidenciu dĺžky doby do samotného útoku. Zisťujeme, ako sa táto doba vyvíja v priebehu sledovaných rokov 2010-2016. Tretia časť sa zameriava na prvotné opatrenia, ktoré sa pre deti vykonali s cieľom zabrániť útekom/zmiznutiam. Analyzuje spôsob pridelovania opatrovníka/poručníka a popisuje najčastejšie kroky, ktoré boli pre dieťa realizované v prvých dňoch po umiestnení.

Štvrtá - hlavná časť, obsahuje výsledky, pozostávajúce z faktorov s potenciálnym vplyvom na dĺžku doby umiestnenia. Vychádzame z predpokladu, že na dĺžku pobytu dieťaťa v detskom domove môže mať vplyv nielen podoba a charakter vykonávaných opatrení, ale aj faktory, ktoré sa nachádzajú mimo oblasť detského domova, napr. dôvody útekov, okolností priebehu cesty, existencia kontaktov s rodinou, sociodemografické charakteristiky detí a podobne.

Riešiteľ: Mgr. Milan Fico

Práca s deťmi v detských domovoch a ich pracovné uplatnenie po odchode

Správa sa zaoberá prácou s deťmi v detských domovoch a ich vplyvom na uplatnenie sa v pracovnom živote po ukončení náhradnej starostlivosti. Všíma si rolu jednotlivých častí individuálnych plánov rozvoja osobnosti dieťaťa (IPROD) – plánu výchovnej práce s dieťaťom, sociálnej práce s rodinou a plán prípravy na osamostatnenie. Špecifický dôraz je kladený na desať rizikových kategórií detí. Rizikové kategórie definujú niektoré najzávažnejšie problémy a detské charakteristiky, ktoré môžu byť okolím vnímané buď ako

stigma alebo v rôznej miere spoluvytvárať ďalšie životné/pracovné trajektórie. Zisťujeme, ako diferencujú skúsenosti s aktivitami počas umiestnenia a ako súvisia s intenzitou, s ktorou sa deťom vychovávateľia/ky v detských domovoch venujú. Je tak možné spoznať detailnejší obraz, hovoriaci o preferencii pracovných činností v závislosti od rôznych problémov detí. Posledná časť sa zameriava na dve kontextuálne okolnosti – vek v čase odchodu zo zariadenia, formu prvého bývania. Hlbšie popisuje ich vzťah s pracovným uplatnením v kombináciách s desiatimi rizikovými charakteristikami.

Riešiteľ: Mgr. Milan Fico

Ostatné projekty v roku 2017 mimo hlavnej činnosti

Projekt ANED (The Academic Network of European Disability experts)

Akademická sieť európskych expertov/tiek na problematiku zdravotného postihnutia

Sieť bola kreovaná Európskou komisiou v decembri 2007 za účelom poskytovať kontinuálnu vedeckú podporu a poradenstvo pre organizačnú zložku Európskej komisie špecializovanú na otázky zdravotného postihnutia (Disability Policy Unit). Úlohou siete je podporovať implementáciu OSN Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím a následne Európsku stratégiu v oblasti zdravotného postihnutia na roky 2010-2020.

Projekt je financovaný z programu Progress. Vedeckým riaditeľom projektu je Prof. Mark Priestley z Univerzity v Leeds a manažment projektu zabezpečuje holandská organizácia Human European Consultancy.

Slovensko v sieti ANED zastupuje riešiteľský tím Inštitútu pre výskum práce a rodiny, v zložení:

Mgr. Darina Ondrušová, PhD. (gestorka za Slovensko)

PhDr. Daniela Kešelová, PhD.

Doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc.

V roku 2017 bol projekt z hľadiska tematickej správy zameraný na prípravu Európskeho piliera sociálnych práv. K ďalším úlohám patrila každoročná správa v rámci tzv. Európskeho semestra zameraná na hodnotenie opatrení smerujúcich k plneniu národných cieľov z hľadiska ich dopadov na osoby so zdravotným postihnutím. Rovnako bola aktualizovaná databáza Dotcom, sumarizujúca prehľad legislatívnych zmien vo vzťahu k osobám so zdravotným postihnutím ôsmich tematických oblastiach.

Výstupy projektu sú dostupné na:

www.disability-europe.net/countries/slovakia

Projekt Network

Pokračovanie spolupráce s Európskou nadáciou pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok v Dubline v rámci monitoringu situácie v oblasti pracovných podmienok, zamestnaneckých vzťahov a reštrukturalizácie. Práce sú financované výhradne z prostriedkov Európskej nadácie.

Informácia o aktivitách na projekte Network

Tím korešpondentov Eurofound pri IVPR (Ing. Ľudovít Czírta, CSc., doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc., RNDr. Miroslava Kordošová, PhD. a Ing. Mgr. Janka Urdziková, PhD.) zabezpečil za Slovensko všetky úlohy dohodnuté v kontrakte s Eurofound. Na základe národných príspevkov Eurofound spracoval súhrnné správy za všetky členské štáty EÚ. Mnohé z nich slúžili aj ako pracovný podklad pre činnosť Európskej komisie.

Pri zabezpečovaní úloh pre Eurofound tím IVPR úzko spolupracoval s organizáciami zamestnávateľov a odborov ako aj MPSVR SR, ÚPSVAR, NIP, štatistického úradu, sociálnej poisťovne, Trexima, s.r.o. a ďalších výskumných inštitúcií na Slovensku. Tím IVPR súčasne zabezpečoval disemináciu publikovaných výsledkov činnosti Eurofound pre viac než 30 užívateľských organizácií na Slovensku.

V roku 2017 tím IVPR pre projekt Network zabezpečil spracovanie týchto konkrétnych výstupov:

Národné príspevky do tematicky zameraných komparatívnych štúdií EÚ

- Aplikácia modelu kľúčových dimenzií v kolektívnych pracovných vzťahoch
- Posúdenie zapojenia sociálnych partnerov do procesu Európskeho semestra a jeho hlbšia analýza
- Efekty rôznych inovačných aktivít podporených orgánmi štátnej správy a sociálnymi partnermi na zamestnanosť
- Zamestnávanie starších nezamestnaných s podporou nástrojov štátnej správy a sociálnych partnerov

Národné príspevky do štúdií EÚ o organizovanosti sociálnych partnerov vo vybraných odvetviach definovaných podľa NACE Rev.2

- Hotelové, reštauračné a stravovacie služby, Obchod, Telekomunikácie a informačné technológie, Peňažníctvo, Vnútrozemská vodná doprava

a Poisťovníctvo (Charakteristika organizácií zamestnávateľov a odborov a sociálneho dialógu v odvetvi)

Aktualizácia databáz Eurofound za Slovensko

- Podporné nástroje reštrukturalizácie (Aktualizácia súboru existujúcich nástrojov, ktoré sa využívajú pri reštrukturalizácii podnikov).
- Profil pracovného života na Slovensku (Ročná aktualizácia štandardného komplexného profilu každého členského štátu EÚ publikovaného na web stránke Eurofound)
- Vývoj pracovného času (Aktualizácia celkových zmien v pracovnom čase a dĺžke pracovného času dohodnutého v odvetviach chémia, kovovýroba, peňažníctva, maloobchod a verejná správa na r. 2017)
- Vývoj miezd - časti 1a 2 (Aktualizácia spôsobov určovania miezd a rast minimálnej mzdy a rast nominálnych miezd dohodnutý v kolektívnych zmluvách v odvetviach ekonomiky na r. 2017)

Spracovanie štvrtročných správ za Slovensko

Boli vypracované správy za 4.štvrtrok 2016 a 1., 2. a 3. štvrtrok 2017 v členení: Správa o dôležitých aktuálnych udalostiach, ktoré sa udiali na Slovensku v danom štvrtroku a majú vplyv na kolektívne pracovné vzťahy, zamestnanosť a sociálne zabezpečenie a Správa o významných aktivitách v oblasti individuálnych a kolektívnych pracovných vzťahov, mzdách a pracovných podmienkach. Vybrané informácie sú za každú krajinu publikované na webe Eurofound. Podkladové informácie k špecifickým témam a oblastiam boli novou súčasťou štvrtročných správ a ich obsah stanovuje Eurofound po konzultácii/požiadavke Európskej komisie. Novým prvkom boli aj Krátke články o špeciálnych otázkach a témach, témy navrhujú korešpondenti a odsúhlasuje Eurofound.

Iné výstupy

Vypracovanie informatívnych záznamov/pasportov relevantných prípadov reštrukturalizácie podnikov - zmapovaných 20 relevantných prípadov a prípadová štúdiá na tému Mzda na prežitie: politiky, diskusia, výskum - informácia o vykonaných prieskumoch, politikách a o diskusiách sociálnych partnerov o tejto problematike na Slovensku.

Bližšie informácie o Eurofound a o projekte Network of European Observatories sú k dispozícii na jej webstránke www.eurofound.europa.eu.

Koordináčno-metodické centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie

Cieľom projektu Koordináčno-metodické centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie bolo zriadenie rovnomenného centra v rámci Inštitútu pre výskum práce a rodiny, ktorého úlohou je koordinácia komplexnej celoštátnej politiky pre oblasť prevencie a eliminácie rodovo podmieneného a domáceho násillia.

Slovenská republika zriadením KMC naplnila čl. 10 Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násilliu na ženách a domácemu násilliu a o boji proti nemu: „Zmluvné strany ustanovia alebo zriadia na národnej úrovni, jeden alebo viac oficiálnych orgánov zodpovedných za koordináciu, implementáciu, dohľad, vyhodnocovanie politiky a opatrení pre predchádzanie všetkým formám násillia a boj proti nemu, ktoré pokrýva tento dohovor.“

Podľa údajov z kľúčových indikátorov sa počas trvania projektu podarilo znížiť mieru rodovo podmieneného násillia (RPN) na Slovensku. Počet ohlásených prípadov násillia na ženách sa zvýšil o 80% a počet ohlásených prípadov násillia (trestných činov), spáchaných partnerom vzrástol o 20%. Podiel žien, ktoré vedia, ako vyhľadať pomoc, vzrástol z 20% na 54%. V neposlednom rade sa podarilo znížiť počet fatálnych prípadov končiacich vraždou alebo zabitím ženy blízkym partnerom, ktorý sa znížil z 11 ročne (údaj z roku 2010) takmer o polovicu, keď v roku 2016 bolo takýchto prípadov 6.

KMC do svojej práce zapojilo viac ako 60 expertiek a expertov, prevažne z mimovládneho sektora a akademickej obce, vrátane odborných poradkýň, ktoré sú k dispozícii ženám zažívajúcim násilie na Národnej linke pre ženy. V spolupráci s relevantnými rezortmi, samosprávnymi krajmi, mimovládnymi organizáciami a ďalšími aktérmi na štátnej aj regionálnej úrovni KMC pripravilo metodicko-vzdelávacie aktivity a materiály, navrhlo legislatívne zmeny a udržiavalo multiinštitucionálnu spoluprácu.

Výber z výstupov a aktivít projektu:

Legislatívne zmeny

Celkovo boli novelizované štyri zákony. Popri iných úpravách zlepšujúcich postavenie obetí trestných činov počas trestného konania, je významnou skutočnosťou, že novelou Trestného zákona bol zavedený princíp trestnoprávnej zodpovednosti priestupkovej recidívy: druhý akt domáceho násillia páchatelom počas 12 mesiacov je stíhateľný ako trestný čin. Významnou skutočnosťou je tiež, že zmenou Zákona o policajnom zbore bola predĺžená lehota vykázania násilnej osoby zo spoločného obydllia z

pôvodných 48 hodín na 10 dní a vykázanie súčasne obsahuje aj zákaz priblíženia sa k ohrozenej osobe.

Koordinácia pomáhajúcich profesií

Cieľom KMC bolo vytvoriť podmienky pre účinnú podporu a ochranu obetí tak, aby sa predchádzalo sekundárnej viktimizácii zo strany profesionálov, ktorí im poskytujú pomoc alebo s nimi prichádzajú do kontaktu. Preto KMC vytvorilo predpoklady pre systémové vzdelávanie, založené na štandardoch kvality (ukotvené v *Návrhu štandardov kvality ďalšieho vzdelávania v oblasti násillia páchaného na ženách*).

Komplexné vzdelávanie pre dotknuté profesie zahŕňa e-learningové kurzy o násillí páchanom na ženách a 6 tréningových manuálov doplnených o príručky, ktoré sú určené najmä pre špecifické profesie. KMC zrealizovalo 49 tréningov v oblasti násillia páchaného na ženách, kde bolo vyškolených celkovo 574 profesionálok a profesionálov, vrátane terénnych sociálnych pracovníkov a pracovníčok, pôsobiacich v marginalizovaných rómskych komunitách. V oblasti domáceho násillia KMC zorganizovalo 27 tréningov, kde bolo vyškolených 600 profesionálok a profesionálov.

Cieľom ďalšieho vzdelávania pre organizácie poskytujúce špecializované podporné služby pre ženy, zažívajúce násillie a ich deti, bola výmena dobrej praxe a zjednocovanie postupov. Na 13 vzdelávacích podujatiach bolo vyškolených 145 pracovníčok. V oblasti domáceho násillia KMC zorganizovalo 4 školenia, na ktorých sa zúčastnilo 50 pracovníkov a pracovníčok, ktoré sa venujú obeť domáceho násillia. KMC tiež uskutočnilo dve kolá Monitoringu poskytovateľov služieb, ktorý preukázal, že podpora projektom mimovládnych organizácií z NFM významnou mierou zvýšila súlad poskytovateľov služieb podpory a ochrany pre ženy a ich deti a obeť domáceho násillia so Štandardami Rady Európy.

Polícia a právnické profesie

KMC v spolupráci s Policajnou akadémiou a Prezidiom Policajného zboru Slovenskej republiky (PZ SR) uskutočnilo *Mapovanie postupov a postojov vyšetrovateľov policajného zboru v prípadoch násillia na ženách*. Výsledky boli použité pri príprave metodík pre vyšetrovateľov, ako aj pre políciu prvého kontaktu. Bol vytvorený metodický pokyn *Odhad nebezpečenstva násillia na ženách*, ktorý je používaný pri procese vyhodnocovania nebezpečenstva násillia na ženách a ich deťoch príslušníkmi PZ SR. V spolupráci s Prezidiom PZ KMC pripravilo návrh novej *Metodiky postupu v prípade násillia na ženách a domáceho násillia* a uskutočnilo prednášky pre 247 policajtov a policajtiiek.

Psychológia (Poradenstvo a znanectvo)

V oblasti poradenstva KMC spolupracuje s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny. Bola vytvorená odborná príručka pre psychológov a psychologičky Referátov poradensko-psychologických služieb UPSVaR. V odbore znanectvo boli vypracované dve analýzy súčasnej situácie, vrátane návrhov, ako znížiť ohrozenie opakovanou a sekundárnou viktimizáciou v súdnych sporoch s ohľadom na odbornosť, nestrannosť a kvalitu znaleckého dokazovania v súlade s aktuálnymi poznatkami vedy o násilí páchanom na ženách a jeho dôsledkoch na deti. Odporúčania z analýz sú adresované nielen Ministerstvu spravodlivosti SR, ale aj širokej znaleckej obci, ako aj objednávatelom znaleckých posudkov, najmä vyšetrovateľom, prokuratúre a sudcom a sudkyňami.

Pomáhajúce profesie a LGBT ľudia

KMC v spolupráci s relevantnými mimovládnyimi organizáciami spracovalo *Štúdiu výskytu domáceho násillia na LGBT ľuďoch* a vytvorilo metodiku načrtávajúcu spôsoby, ako pristupovať k obetiam domáceho násillia, ako aj príslušný manuál a príručku pre pomáhajúce profesie.

Práca s páchatel'mi násillia na ženách

Materiál KMC *Štandardy a postupy zavedenia sociálno-intervenčných programov pre páchatel'ov násillia na ženách* navrhuje systém zavedenia a akreditácie pre tieto sociálno-intervenčné programy, ktorých cieľom je znížiť riziko opakovanej viktimizácie. Materiál bol podkladom k príprave metodiky, ktorá bola odovzdaná Zboru väzenskej a justičnej strážie SR.

Tréneri/ky pre pomáhajúce profesie

Vzdelávaciu činnosť by KMC nezvládlo bez zapojenia odborníčk'ok z mimovládnych organizácií, ktoré spolupracovali ako externé lektorky pri mnohých tréningoch. V záujme posilniť kapacity lektorov a lektoriek KMC na začiatku projektu zorganizovalo tréning pre trénerov a trénerky tak pre psycho-sociálne profesie, ako aj pre právnické profesie.

Celkové zapojenie tréneriek a trénerov v rámci vzdelávacích aktivít projektu predstavuje 1084,5 hodiny za oblasť násillia páchaného na ženách.

Multiinštitucionálna spolupráca (MIS)

MIS predstavuje jednu z kľúčových aktivít KMC. Spolupráca bola nadviazaná v rámci všetkých 8 krajov. V rámci vzdelávania aktérov MIS boli pripravené dve metodiky zamerané na postupy spolupráce inštitúcií. KMC zrealizovalo aj školenia pre koordinátorov MIS, ako aj pre konkrétne osoby zapojené do regionálnych partnerstiev MIS.

Školstvo a primárna prevencia

KMC v oblasti verejného vzdelávania pripravilo *Analýzu dostupných vzdelávacích programov od materských škôl až po vysoké školy*, v ktorej navrhlo zmeny vo vzdelávaní v oblasti rodovej rovnosti a násillia na ženách pre žiakov, ako aj študentov špecializovaných odborov na vysokých školách. V spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici boli navrhnuté doplnenia metodických listov a odporúčaní pre pedagógov a pedagogičky základných a stredných škôl. V spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom boli pripravené workshopy pre pedagógov a pracovníkov škôl vo všetkých krajoch SR a odborná príručka *Situácia detí, svedkov domáceho násillia, výzvy a možnosti intervencie*.

V oblasti primárnej prevencie sa na stredných školách po celom Slovensku uskutočnili prednášky pre učiteľov a žiakov o potrebe prevencie a eliminácie rodovo podmieneného a domáceho násillia. Na 136 hodinách vzdelávania sa zúčastnilo 1663 osôb.

Spolupráca s Radou Európy

V oblasti vzdelávania polície, prokuratúry a súdov sa uskutočnila „Fact finding mission“, na základe ktorej bol vypracovaný *Manuál tréningu pre trénerov pre políciu, prokuratúru a súdy*. Manuál je využívaný na tréningoch pre potenciálnych nových trénerov z radov policajného zboru, pedagogického zboru, Policajnej akadémie a advokátov a advokátok, poskytujúcich poradenstvo obetiam násillia na ženách. V spolupráci s expertkami Rady Európy KMC zorganizovalo tréning pre trénerov a trénerky, vychádzajúci zo spomínaného manuálu.

Spolupráca s nórsnym partnerom

KMC úzko spolupracovalo s Nórsnym centrom pre násillie a traumatické stresové štúdie (NKVTS) na príprave a realizácii kvalitatívneho výskumu: *Vzťah matka – dieťa v kontexte partnerského násillia páchaného na ženách* a dvoch reprezentatívnych kvantitatívnych výskumov: *Prevalencia a charakter sexuálneho násillia páchaného na ženách* a *Prevalencia a charakter domáceho násillia a násillia v partnerskom vzťahu*. V rámci výmeny poznatkov a skúseností nórskej polície s políciou SR bola kľúčovou prednášateľkou pre políciu SR nórska vyšetrovatelka – špecialistka na prípady násillia na deťoch a domáceho násillia.

Zvýšenie povedomia o problematike

V rámci projektu bola spustená mediálna kampaň „Pretože hovorím nie“, špecificky zameraná na zvýšenie citlivosti a zníženie tolerancie verejnosti voči sexuálnemu násilliu v intímnych vzťahoch. Kampaň má za cieľ osloviť mladých

ľudí od 15 do 25 rokov, a s vysokou rodovou citlivosťou sprostredkovať posolstvá, formujúce odmietavé a informované postoje k sexuálnemu násilliu.

Bilaterálny grant z Nórskeho finančného mechanizmu

Cieľom bilaterálnej aktivity bolo na základe štúdia dobrej praxe v Nórsku pochopiť potrebu zabezpečiť komplexnú ochranu a podporu žien zažívajúcich násillie a ich detí na Slovensku a prostredníctvom návštev špecializovaných pracovísk spoznať postupy a systémové opatrenia, ktoré boli zavedené do nórskej praxe za týmto účelom.

Bilaterálnu aktivitu spoločne realizoval Inštitút pre výskum práce a rodiny (IVPR) a Nórske centrum pre štúdium násillia a traumatického stresu (NKVTS). Partneri nadväzovali na predchádzajúcu spoločnú spoluprácu počas rokov 2015-2017 pri implementácii preddefinovaného projektu „Koordinačno-metodické centrum pre rodovo podmienené a domáce násillie“.

NKVTS je nórska verejná výskumná inštitúcia a jednou z jej kľúčových výskumných oblastí je násillie v blízkych vzťahoch a sexuálne násillie. Štúdie a správy realizuje v spolupráci s externými partnermi a má tak vytvorenú širokú sieť odborníkov a odborníčkou v tejto oblasti. NKVTS už niekoľko rokov rozvíjala úzku spoluprácu s viacerými vnútroštátnymi orgánmi, najmä s ministerstvom spravodlivosti a ministerstvom zdravotníctva, ministerstvom pre deti a rovnosť a ich dcérskymi subjektmi. Preto spoločná realizácia aktivity a partnerstvo dávali záruku nielen odbornosti implementácie bilaterálnej aktivity, ale aj pre zapojenie kľúčových osôb v rámci polície, sociálnych služieb a v oblasti spravodlivosti.

Študijná cesta organizovaná v októbri 2017 pre slovenských účastníkov a účastníčky umožnila skúmanie nórskej skúsenosti s osobitnými postupmi a zariadeniami, napr. v centrách pre obeť sexuálneho násillia a Barnahusoch (špecializovaných centrách pre vyšetovanie násillia na deťoch), ale poskytla aj prvú príležitosť pre slovenské a nórske inštitúcie, aby sa stretli a budovali ďalšiu dlhodobú spoluprácu, pokiaľ ide o zlepšenie vyšetovania a trestného stíhania. S cieľom čo najlepšie využiť príležitosť, projekt zahŕňal aj identifikáciu relevantných postupov, metód a protokolov používaných v Nórsku a ich prístupnenie slovenským expertom.

Výsledky a výstupy bilaterálnej aktivity:

- Reporty zo študijnej cesty v Nórsku vrátane sprostredkovania dobrej praxe
- Analytické správy:
  - *Komunikácia problematiky násillia na ženách a domáceho násillia cez nórsky vládny portál www.dinutvei.no „Vaša cesta von z násillia“ a možnosti využitia informácií v praxi na Slovensku*

- *Špecializácia v oblasti stíhania násillia na ženách a domáceho násillia - Komplexná ochrana a podpora*
  - *Centrá pre obeť sexuálneho násillia – model multiinštitucionálnej intervencie*
- Blogy o skúsenostiach z bilaterálnej výmeny v médiách

Správa o aktivitách a výstupoch realizovaných z prostriedkov rezervy predsedu vlády SR (obdobie máj – december 2017)

Vznik Koordinačno-metodického centra pre prevenciu násillia na ženách (ďalej ako „KMC“) umožnila v roku 2015 podpora z programu „Domáce a rodovo podmienené násillie“ Nórskeho finančného mechanizmu (ďalej ako „NFM“) v rámci preddefinovaného projektu „Koordinačno metodické centrum pre rodovo podmienené a domáce násillie“. Počas realizácie projektu z NFM boli vytvorené materiálne a personálne kapacity KMC a realizované predpokladané výstupy pričom stanovené indikátory boli vo viacerých oblastiach prekročené. KMC nadviazalo spoluprácu s externými spolupracovníčkami a spolupracovníkmi, s viacerými s dlhodobou perspektívou ďalšej spolupráce. Počas realizácie sme spolupracovali s relevantnými verejnými inštitúciami s perspektívou dlhodobej spolupráce v oblasti ďalšieho vzdelávania, výskumu a návrhov usmernení a metodík. Slabou stránkou sa počas realizácie preddefinovaného projektu ukázala inštitucionálna spolupráca s MVO poskytujúcimi špecifické poradenské služby ženám zažívajúcim násillie. Na strane druhej pobytové špecifické zariadenia ako aj odborníčky v nich pracujúce spoluprácu s KMC nadviazali tak na inštitucionálnej ako aj individuálnej úrovni. S ohľadom na potrebu zabezpečenia financovania Národnej linky pre ženy (ďalej ako „NLŽ“), pretože sa nepodarilo zaistiť financovanie z pripravovaného národného projektu PERD, bola činnosť NLŽ zhrnutá v roku 2016 pod preddefinovaný projekt.

Ďalšie obdobie činnosti KMC po skončení podpory z NFM bolo plánované v rámci národného projektu PERD, s tým, že mal zabezpečiť financovanie NLŽ a KMC všetkých 4 oblastiach s definovanými a kvantifikovanými výstupmi do konca roka 2020, a pritom činnosť NLŽ aj KMC systémovo prepojiť so širším kontextom podpory rodovej rovnosti a predchádzania rodovej diskriminácie aj v oblasti prístupu pracovného trhu a zosúladovania rodinného a pracovného života. Nosnou osou národného projektu malo byť doplnenie systému národnej koordinácie o vytvorené regionálne komunikačných body prevencie násillia aj podpory a ochrany žien zažívajúcich násillie a ich detí v rôznej podobe (príprava monitoring realizácie regionálnych akčných plánov, peer-to-peer stretnutia špecializovaných služieb pre ženy a multi-

inštitucionálne skupiny). Realizácia cieľa vytvorí koordinovanú platformu na výmenu poznatkov a priestor na realizáciu udržateľných zmien v praxi na národnej a regionálnej úrovni musela byť odložená, nakoľko hodnotenie predloženého národného projektu nebolo podkladom pre rozhodnutie o schválení príspevku z OP LŽ ESF. Hroziace prerušenie činnosti KMC a NLŽ boli odvrátené vďaka získaniu podpory z rezervy predsedu vlády SR. Finančná podpora z rezervy predsedu vlády SR pokryla spoločné výdavky NLŽ a KMC, ktoré zahŕňali najmä náklady na ich vedenie, priestorové zabezpečenie a zabezpečenie technologického zariadenia NLŽ, administratívno-organizačnú podporu aktivít NLŽ a KMC najmä zamestnankyňami IVPR. Ďalšie výdavky súviseli s realizáciou aktivít a výstupov, t.j. poradenstva NLŽ, aktivít primárnej prevencie a ďalšieho vzdelávania, aktivít v oblasti štandardov a spolupráce inštitúcií, aktivít v oblasti monitoringu a výskumu.

Finančná podpora z rezervy predsedu vlády SR zaistila kontinuitu koordinácie a aktivít v oblasti prevencie násillia na ženách a nepretržitého krízového poradenstva. Prispela k ďalšiemu prenosu osvedčených postupov a zavádzania nových opatrení do praxe nielen inštitúcií v sociálnej oblasti, ale aj polície, zdravotníctva a v legislatívnej oblasti. Súčasne finančná podpora umožnila prezentovať slovenskú prax v oblasti koordinácie boja proti násilliu na ženách doma aj v zahraničí, pričom KMC bolo priamo oslovené organizátormi podujatí ako príklad dobrej praxe v európskom kontexte.

Realizované aktivity a výstupy

Realizované aktivity a výstupy za obdobie máj až december 2017 sa zameriavali najmä na udržaní dobrej praxe z predchádzajúceho obdobia napríklad zabezpečovaním kontinuity primárnej prevencie, ktorá bola realizovaná organizáciou workshopov pre učiteľov a učiteľky a audiovizuálnymi prednáškami pre študentov a študentky vysokých škôl. Predchádzajúce obdobie činnosti KMC bolo charakteristické najmä tým, že sme proaktívne oslovovali zodpovedné inštitúcie verejnej správy s ponukou spolupráce a v kontakte s nimi sme museli presvedčiť, že disponujeme odbornými kapacitami, ktoré sú podkladom pre prínos takejto spolupráce pre danú inštitúciu. Skutočnosť, že KMC presvedčilo potenciálnych partnerov a má kapacity pôsobiť v oblasti koordinácie postupov a opatrení na prevenciu násillia na ženách a ochrany a podpory žien a ich detí pred násillím, dosvedčuje aj obdobie od mája do decembra 2017, kedy bolo fungovanie KMC a NLŽ zabezpečované prostredníctvom finančnej podpory z rezervy predsedu vlády SR.

S ohľadom na spoluprácu s inštitúciami verejnej správy sme na základe požiadavky Národného koordinačného strediska pre riešenie

problematiky násillia na deťoch MPSVR SR zrealizovali dve prednášky pre koordinátorov ochrany detí pred násillím v oblasti spolupráce so školami v oblasti primárnej prevencie násillia na ženách a deťoch.

Na požiadavku Odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí sme v spolupráci s Radou Európy zabezpečovali študijnú cestu pre odborníkov a odborníčky zo Slovinska (16.-18.10.2017). Počas pobytu slovinských kolegov a kolegyň z verejnej správy sme im predstavili východiská, organizáciu práce KMC ako aj výstupy KMC. Na základe spolupráce s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstvom spravodlivosti SR slovinskí kolegovia a kolegyne navštívili aj tieto inštitúcie a oboznámili sa so legislatívnymi a nelegislatívnymi opatreniami pre prevenciu násillia na ženách, prijatými a vykonávanými ústrednými orgánmi štátnej správy.

V rámci odbornej činnosti KMC bola v danom období významná účasť KMC v medzirezortnej pracovnej skupine pre transpozíciu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ a prijatie zodpovedajúcej legislatívy na ochranu obetí trestných činov. Do zákona 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sme presadili definíciu domáceho násillia, prvú definíciu v slovenskom právnom poriadku, presadili sme, že obeť domáceho násillia a trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby budú obzvlášť zraniteľnými obeťami bez ohľadu na vek a v neposlednom rade pôsobnosť Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny v oblasti koordinácie a tvorby systémových opatrení v oblasti domáceho násillia a násillia na deťoch podľa § 33 ods. 2 predmetného zákona. Naša účasť na transpozícii Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ dopĺňala aj prezentácia princípov a metód odhadu rizika nebezpečenstva na konferencii organizovanej Ministerstvom spravodlivosti SR (14.12.2017).

S ohľadom na identifikovanú potrebu prenosu dobrej praxe v oblasti špecifickej ochrany žien zažívajúcich násillie a ich detí sme pre zástupcov Prezídia policajného zboru, Akadémie policajného zboru a Ministerstva spravodlivosti zorganizovali študijnú cestu do Nórska s návštevami špecializovaných pracovísk pre ochranu detí pred násillím, ochranu obetí domáceho násillia a obetí sexuálneho násillia a znásillnenia. Výstupom študijnej cesty boli tri analytické materiály, zverejnené na zastavmenasillie.gov.sk a najmä osvedčenie, že KMC je plnohodnotným partnerom pre Prezídium policajného zboru, Akadémiu policajného zboru a Ministerstvo spravodlivosti pri implementácii osobitných ochranných opatrení žien zažívajúcich násillie a ich detí, čo viedlo k potvrdeniu zámeru spoločne realizovať partnerský projekt v ďalšom období Nórskeho finančného mechanizmu.

V rámci spolupráce s Prezidiom policajného zboru sme plnili najmä konzultačnú úlohu pri príprave projektu špecializovaných vylučovacích miestností. Podporné úlohy zahŕňali aj praktickú pomoc, ako napríklad zisťovanie odborne spôsobilých psychológ a psychologičiek, ktoré polícia môže podľa § 134 ods. 4) a 135 ods. 1) Trestného poriadku priberať k vylučovaniu obzvlášť zraniteľných obetí.

S ohľadom na výsledok odborného hodnotenia národného projektu PERD sme prepracovali projekt a jeho rozpočet tak, aby sa odstránili nedostatky vytýkané hodnotiteľmi, zároveň to bola príležitosť na prepracovanie projektu s ohľadom na aktuálne potreby zabezpečenia prevencie rodovej diskriminácie a násillia na ženách, nakoľko od prvého návrhu národného projektu v roku 2015 bolo realizovaných viacero výstupov a aktivít, ktoré prevenciu rodovo podmienenej diskriminácie a násillia posunuli a tiež bola vytvorená prax, ktorú je vhodné v ďalšom období systematizovať prostredníctvom podpory projektu.

Aktivity Slovenskej republiky ohľadom koordinácie prevencie násillia na ženách podľa čl. 10 Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násilliu na ženách a domácejmu násilliu a o boji proti nemu sme prezentovali na dvoch konferenciách v Prahe. Jednu organizoval Úrad vlády ČR (14.11.2017), druhú Program „Domáci násillí“ Nórskeho finančného mechanizmu v Čechách (7.-8.11.2017).

Na základe oslovenia Ministerstva zahraničných vecí sme lektorsky zabezpečili workshop organizovaný v rámci rozvojovej spolupráce pre odborníkov a odborničky z partnerských krajín (23.11.2017).

Prostriedky z rezervy predsedu vlády SR boli vo veľkej miere použité na zaistenie krízového poradenstva ženám zažívajúcim násillie, ktoré nepretržite (24/7/365) zabezpečovala národná linka pre ženy.

V oblasti primárnej prevencie KMC pokračovalo vo vzdelávaní učiteľov a učiteľiek zabezpečovanom v spolupráci s regionálnymi Metodicko-pedagogickými centrami. Realizácia prednášok sa opierala o predchádzajúce kontakty s regionálnymi Metodicko-pedagogickými centrami, lektorkami ako aj o odborné materiály, ktoré boli k dispozícii v rámci realizácie projektu KMC podporeného Nórskeho finančným mechanizmom. Prednášky pre učiteľov a učiteľky tak možno jednoznačne považovať za overenú dobrú prax, o ktorú je navyše opakovaný záujem. Aktivity primárnej prevencie boli doplnené novým formátom audiovizuálnych prednášok pre študentov a študentky vysokých škôl, ktoré boli realizované s veľmi pozitívnym

ohlasom – bezpochyby ide o moderný a osvedčený nástroj primárnej prevencie, ktorého formát a realizácia zodpovedá nárokom súčasných mladých ľudí. Aj ako príprava na ďalšiu činnosť KMC v oblasti primárnej prevencie bol realizovaný aj tréning pre trénerov a trénerky primárnej prevencie na školách.

V oblasti ďalšieho vzdelávania KMC realizovalo v spolupráci s Krajským riaditeľstvom policajného zboru vzdelávacie aktivity pre policajtov a policajtky v Trenčianskom kraji. Počas nich bol overený modul vzdelávania policajtov a policajtiiek zameraný na porozumenie problematiky násillia na ženách, potreby žien zažívajúcich násillie a ich detí a v neposlednom rade na používanie kvalifikovaného odhadu rizika podľa metodiky a dotazníka, ktoré vytvorilo KMC v predchádzajúcom období. Na Justičnej akadémii v Omšeni sme lektorsky zabezpečili vzdelávanie o problematike detí žien zažívajúcich násillie, o vplyve násillia na deti a potrebe osobitnej ochrany detí pred násillím, ktoré zažívajú ich mamy. Táto problematika, s ohľadom na rozhodovaciu činnosť súdov, úzko súvisí s problematikou znaleckého dokazovania v poručenských sporoch, preto ako východiskový materiál slúžil materiál "Vybrané aspekty posudzovania v prípadoch násillia na ženách a domáceho násillia". Pre pracovníčky bezpečných ženských domov sme v spolupráci s BŽD Slniečko zorganizovali v Nitre špecifické vzdelávania zamerané najmä na možnosti právneho poradenstva ženám zažívajúcim násillie a ich deťom najmä v záujme efektívnej ochrany v trestnom konaní.

V oblasti metodológií a štandardov a multi-inštitucionálnej spolupráce sa pozornosť KMC sústredila najmä na systematizáciu a stabilizáciu podmienok zabezpečenia špecifických služieb pre ženy zažívajúce násillie a ich deti v bezpečných ženských domoch. Pre zabezpečenie sieťovania a prenosu skúseností a dobrej praxe medzi BŽD sme zorganizovali dva workshopy, na ktorých sa zúčastnili zástupkyne všetkých BŽD podporených v rámci programu „Domáce a rodovo podmienené násillie“ NFM. V tomto ohľade sa mimoriadne osvedčilo zapojenie odborníčok Apolónie Sejkovej z BŽD MyMamy a Mariany Kováčovej z BŽD Slniečko, ktoré ako líderky v oblasti špecifických komplexných služieb poskytovaných ženám zažívajúcim násillie a ich deťom v rámci núdzového ubytovania, nielen facilitovali dialóg vedený na workshope, ale aj vstúpili do prípravy Štandardov špecifických služieb zabezpečovaných BŽD, ktoré sú univerzálne použiteľné pre poskytovateľov podpory a ochrany ženám, ako aj sú podkladom pre podmienky akreditácie služieb poskytovaných BŽD. Pre potreby poskytovania aktuálnych informácií o dostupnej podpore a ochrane žien zažívajúcich násillie a ich detí sme aktualizovali databázu zariadení, ktorá bola následne zverejnená na stránke zastavmenasillie.gov.sk.

V oblasti monitoringu a výskumu bola činnosť zameraná najmä na prípravu systematizácie zberu štatistických dát o násilí páchanom na ženách, prípravu metodológií budúcich výskumných úloh a zabezpečovanie monitorovacej úlohy KMC pre oblasť kvality služieb pre ženy zažívajúce násilie v súlade so štandardami Rady Európy. Zorganizovali sme stretnutie a absolvovali konzultácie s Prezidiom Policajného zboru SR, Generálnou prokuratúrou SR a analytickým odborom Ministerstva spravodlivosti SR za účelom predstavenia a overenia uskutočniteľnosti systematizácie zberu administratívnych dát o násilí na ženách z databáz týchto inštitúcií v súlade s aktuálnymi odporúčaniami EIJE pre túto oblasť. V sledovanom období bol publikovaný návrh metodických pokynov pre zdravotníkov, políciu a spolupracujúce pomáhajúce profesie – Multidisciplinárna intervencia v prípadoch znásilnenia, ktorý bol prezentovaný a diskutovaný na workshope za účasti zástupkyň pomáhajúcich profesií, Prezídia Policajného zboru SR a v neposlednom rade Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, na ktorého pôde bol workshop aj organizovaný. Na základe oslovenia a zadania od Úrady vlády SR sme realizovali monitoring rozsahu a kvality služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti, išlo v poradí o tretí monitoring, ktorým sme zabezpečovali pre Správcu programu „Domáce a rodovo podmienené násilie“ NFM odborný podklad pre overenie výstupov podporených projektov. Opakované zadávanie tejto úlohy KMC a nie subjektu auditu je dôkazom o odbornosti realizovaných monitoringov. Súčasne však je potrebné upozorniť na fakt, že práve realizácia monitoringov upozornila potrebu realizovať metodologické úpravy monitoringu, aby bol širšie zameraný (nielen na špecifických poskytovateľov ochrany a podpory) a jeho výsledky teda aj výpovednejšie s ohľadom na celkový obraz o dostupnosti, prístupnosti a kvalite podpory a ochrany pre ženy zažívajúce násilie a ich deti. S ohľadom na aktuálnu problematiku znaleckého dokazovania v trestných a civilných konaniach, ktoré do veľkej miery ovplyvňuje život žien a ich detí v situácii keď zverejnia násilie voči orgánom činným v trestnom konaní, žiadajú o rozvod v snahe uniknúť z násilného vzťahu a prichádza teda k obligatórnej úprave rodičovských práv a povinností, v sledovanom období boli riešené aj metodologické otázky takéhoto výskumu a zapojenie aj ďalších inštitúcií napr. Akadémie Policajného zboru SR, ktorá reflektovala pozitívne. S ohľadom na činnosť NLŽ bola realizovaná analýza kvantitatívnych aj kvalitatívnych záznamov NLŽ, v rámci ktorej bolo poukázané na viaceré nedostatky v zaznamenávaní dát poradkyňami ako aj príležitosti disponovať relevantnými dátami. Poslednou aktivitou realizovanou v oblasti monitoringu a výskumov bol Monitoring médií a reklamy z hľadiska problematiky násillia na ženách za roky 2016-2017, ktorý zachytáva v predmetných rokoch rozsah informovania a spôsob zobrazovania násillia na ženách, pričom problematizuje viaceré aspekty, ktoré prispievajú k výskytu násillia na ženách.

Publikačná činnosť

Bednárík, Rastislav:

Bednárík, R. (2017): Stav sociálnej ochrany na Slovensku (Situácia k 1. januáru 2017). IVPR: Bratislava, 67s., ISBN 978-80-7138-150-1 (BAB)

Bednárík, R. (2017): Slovakia: Combating undeclared work – views and experiences of the actors involved. Eurofound, Dublin

Bednárík, R. (2017): Flexibilné penzijné schémy ako príležitosť predĺženia pracovného života na Slovensku. In: Gajdošíková, Ľ., Weissová, T., eds. (2016): Analýzy vývojových trendov v systéme sociálneho zabezpečenia. ÚŠAP: Bratislava, s. 128-133, ISBN 978-80-89607-50-1

Gerbery, D., Bednárík, R. (2017): ESPN Thematic report on access to social protection of people working as self-employed or on non-standard contracts. Slovakia 2017. European Commission DG ESAI, Bussels

Bednárík, R. (2017): „Slovakia: Encouraging men to take time off work for family life“. Eurofound, Dublin

Bednárík, R. (2017): Stav sociálnej ochrany na Slovensku (Situácia k 1. júlu 2017). IVPR: Bratislava

Bednárík, R. (2017): Sociálna mobilita v objekte záujmu sociálnych partnerov na Slovensku. In: Matulník, J., Kollárová, M., eds.: Sociálny kapitál v podmienkach globálnych rizík (Zborník referátov z výročnej konferencie Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV, apríl 2016 Liptovský Mikuláš). s. 17-26, SSS pri SAV: Bratislava, 164 s., ISBN 978-80-85447-26-2

Bednárík, R. (2017): Opatrovanie vo verejnej a súkromnej sfére. In: Matulník, J., Capíková, S. (eds.): Zdravotnícki pracovníci v systéme zdravotníctva a v spoločnosti. Zborník z medzinárodnej konferencie 9.12.2016 v Bratislave. SSS pri SAV, Bratislava, 2017, s. 70-78, ISBN 978-80-85447-27-9

Bednárík, R. Slovakia (2017): The representativeness of trade unions and employer organisations in the Inland Waterway Transport (IWT) sector. Eurofound: Dublin

Bednárík, R. (2017): Slovakia: The representativeness of trade unions and employer organisations in the Insurance sector. Eurofound: Dublin

Csomor, Gábor:

Baptista, I.; Benjaminsen, L; Busch-Geertsema, V; Pleace, N. (eds.) (2017) Family Homelessness in Europe. (národný expert za SR v rámci tematickej správy - elektronická publikácia)

Czíria, Ľudovít:

Talking through the crisis: Social dialogue and industrial relations trends in selected EU countries). Geneva: ILO, 2017. (samostatná kapitola o SR)

Fico, Milan:

Lukšík, I. – Škoviera, A. – Hargašová, L. – Fico, M.: Kvalita života detí a mladých ľudí v ústavnej starostlivosti. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2017

Gerbery, Daniel:

Gerbery, D. – Džambazovič, R.: Urbánna chudoba na Slovensku. In. Geografický časopis 3/2017.

Gerbery, D.: Rodinná politika na Slovensku zameraná na podporu rodín s malými deťmi. In. Fórum sociálnej politiky 4/2017.

Kešelová, Daniela:

Repková, K. - Kešelová, D. – Ondrušová, D.: Vývoj sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín v kvantitatívnej výskumnej optike. In: Fórum sociálnej politiky, 6/2017, s. 2-9

Kordošová, Miroslava:

Kordošová, M. BOZP a aspekty zelenej ekonomiky : 7. časť. BOZP a čistenie odpadových vôd. In: Bezpečná práca, 1/2017, s. 36-45

Otázky a odpovede: Porušovanie práv zamestnancov agentúry dočasného zamestnávania. In: Bezpečnosť práce v praxi, 1/2017, s. 24

Kordošová, M.: BOZP a pracovné podmienky zdravotne postihnutých zamestnancov. In: Bezpečnosť práce v praxi, 4/2017, s. 2-7

Kordošová, M.: BOZP a pracovné podmienky mladých a mladistvých zamestnancov. In: Bezpečnosť práce v praxi, 7-8/2017, s. 13-18

Kordošová, M. - Urdziková, J., 2017. Aktivity Inštitútu pre výskum práce a rodiny v oblasti výskumu BOZP. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny, 11s.

Kordošová, M. - Urdziková, J., 2017. Aktivity inštitútu pre výskum práce a rodiny ku skvalitneniu výskumu v oblasti BOZP. In: Aktuálne otázky bezpečnosti práce, XXX. medzinárodná konferencia BOZP, 6. – 8. 11. 2017 Hotel PATRIA, Štrbské Pleso, Vysoké Tatry. Košice: TU, 185 s., ISBN 978-80-553-2857-7

Ondrušová, Darina:

Repková, K., Kešelová, D., Ondrušová, D.: Vývoj sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín v kvantitatívnej výskumnej optike. In: Fórum sociálnej politiky, 6/2017, s. 2-9

Porubänová, Silvia:

Gender equality policies in Slovakia. Study for the FEMM COMMITTEE, DG for Internal Policies, European Parliament, May 2017, 47 p.

Repková, Kvetoslava:

Repková, K. (2017). Sociálne služby. Podpora zmysluplnej každodennosti v ľudsko-právnej perspektíve. 2017. Bratislava: IVPR, 265 strán. ISBN 978-80-7138-151-8.

Repková, K. (2017). Inštitucionalizácia podpory neformálnej starostlivosti z perspektívy sociálnej práce – prípadová štúdia Slovensko. In: Sociálna práca / Sociálna práca, Roč. 17, č. 6, s. 60-79.

Repková, K. (2017). Quality of Social Services – Value Basic for their Transformation. In: BOČÁKOVÁ, O. (ed.) 2017. ANNUAL CONFERENCE FACULTY OF SOCIAL SCIENCES UCM TRNAVA. Social Policy and Services. Conference Proceeding. Trnava : UCM. ISBN 978-80-8105-867-7, s. 9-18.

Repková, K. (2017). IKT a sociálne služby pre staršie osoby. In Balogová, B. (ed.) Šance a limity seniorov v súčasnej modernej komunikácii (negatíva a

pozitíva IKT v živote seniora). Prešov: PU v Prešove. ISBN 978-80-555-1803-9, s. 114-123.

Repková, K., Kešelová, D. a D. Ondrušová (2017). Vývoj sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín v kvantitatívnej výskumnej optike. In: Fórum sociálnej politiky. Roč. 11, č. 6, s. 2-9.

Repková, K. (2017). Návrh obsahových a organizačných aspektov vzdelávania pre účely hodnotenia podmienok kvality sociálnych služieb. Bratislava: IVPR. 2017. 35 strán

Repková, K. (2017). Sociálna práca v domácej opatrovateľskej službe. Bratislava: IVPR. ISBN 978-80-7138-157-0 (elektronická publikácia)

Repková, K. (2017). Sociálna práca vo vybraných sociálnych službách krízovej intervencie. Bratislava: IVPR. ISBN: 978-80-7138-158-7 (elektronická publikácia)

Škobla, Daniel:

Škobla, D. – Filčák, R. – Szilvasi, M.: No water for the poor: the Roma ethnic minority and local governance in Slovakia. In: Ethnic and Racial Studies [serial]. - ISSN 0141-9870. - (2017), s. 1-18. (0.994 - IF2016)(elektronická publikácia)

Urdziková, Jana:

Kordošová, M. - Urdziková, J., 2017. Aktivity Inštitútu pre výskum práce a rodiny v oblasti výskumu BOZP. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny, 11s.

Kordošová, M. - Urdziková, J., 2017. Aktivity inštitútu pre výskum práce a rodiny ku skvalitneniu výskumu v oblasti BOZP. In: Aktuálne otázky bezpečnosti práce, XXX. medzinárodná konferencia BOZP, 6. – 8. 11. 2017 Hotel PATRIA, Štrbské Pleso, Vysoké Tatry. Košice: TU, 185 s., ISBN 978-80-553-2857-7

Aktívna účasť na konferenciách

Meno zamestnanca/kyne	Počet konferencií (seminárov, diskusných fór, kolokvií...)
Bednárík, Rastislav	4
Csomor, Gábor	1
Filadelfiová, Jarmila	4
Kordošová, Miroslava	9
Porubánová, Silvia	25
Repková, Kvetoslava	6
Škobla, Daniel	5
Urdziková, Jana	6

Pedagogická a vzdelávacia činnosť

Bednárík, Rastislav:

Pôsobil na Vysoké škole zdravotníctva a sociálnej práce a na Trnavskej univerzite – prednášal, viedol semináre, viedol záverečné práce, písal posudky na záverečné práce i na doktorandské práce, bol členom štátnicových skúšobných komisií.

R. Bednárík sa tiež zúčastňoval na riešení dvoch projektov v rámci vedecko-výskumnej činnosti – APVV na Trnavskej univerzite a VEGA na Slovenskej technickej univerzite.

Fico, Milan:

Kurz Sociológia detstva a mladosti – sociálnoprávna ochrana / osamostatňovanie sa mladých ľudí z detských domovov, Filozofická fakulta UK

Gerbery, Daniel:

Vyžiadané prednášky na FSEV UK, Ústav Verejnej politiky. Prednášková činnosť na FF UK.

Filadelfiová, Jarmila:

Vyžiadané prednášky pre študentov (Pedagogická fakulta UK, Trnavská univerzita v Trnave, Inštitút edukológie a sociálnej práce FF PU v Prešove)

Repková, Kvetoslava:

FF PU v Prešove, inštitút edukológie a sociálnej práce (vedenie doktorandov, PhD prednášky)

Škobla, Daniel:

Dopady budovania fyzickej infraštruktúry v rómskych osadách z perspektívy kritickej sociológie. Prednáška v rámci Akadémie rómskych štúdií, Bratislava, Ústav etnológie SAV

Iné expertné pôsobenie

Meno zamestnanca/kyne	Popis činnosti	Termín
Bednárík, Rastislav	Pracovná skupina Európskej komisie MISSOC – update legislatívy sociálnej ochrany – dvakrát ročne, účasť na pravidelných workshopoch (na Malte a v Talline), ďalšie aktivity – zorganizovanie odpovedí z krajín EU na otázku o platení zdravotného poistenia počas štrajku (zadanie od OZ KOVO), vyjadrenia a stanoviská k otázkam korešpondentov z iných krajín (Slovinska, Portugalska, Fínska, Chorvátska, Bulharska, Grécka, Švajčiarska, Francúzska)	priebežne
Bednárík, Rastislav	European Social Policy Network – v rámci slovenského tímu vedeného D. Gerberym – pripravoval podklady do národných správ a expertné stanoviská	priebežne
Bednárík, Rastislav	Projekt Eurofound – Network of European Correspondents – v rámci slovenského tímu vedeného Ľ. Czíriom – príprava CAR, REP, podkladov do kvartálnych a výročných výkazov, a to v rámci reportov o aktivitách v oblasti zamestnanosti, priemyselných vzťahov a sociálnej politiky na Slovensku	priebežne
Bednárík, Rastislav	Členstvo v Redakčnej rade odborného časopisu Mládež a spoločnosť – vydáva MŠVVŠ SR a Centrum VTI	priebežne
Bednárík, Rastislav	Členstvo vo výbore Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV	priebežne
Bednárík, Rastislav	Vyplnenie dotazníka pre Public Policy and Management Institute (PPMI) – poverenej inštitúcie od EK na tému „Stakeholders survey of the European Union Programme for employment and social innovations (EaSI)“ v časti „Social protection and social inclusion“	23.1.2017
Bednárík, Rastislav	Účasť na diskusnom fóre TREND „Aká je budúcnosť dôchodkového systému na Slovensku?“ – v hoteli Radisson Carlton v Bratislave, zapojenie do diskusie (prognózy treba opierať aj o širšie zapojenie SR do EÚ)	31.1.2017
Bednárík, Rastislav	Zaslanie info o ťažko zamestnateľných ženách p. radkyni Terézii Hoffmannovej – z kancelárie štátneho tajomníka Ivana Švejnu	1.2.2017
Bednárík, Rastislav	Účasť na stretnutí „stakeholderov“	2.3.2017

	Norwegian financial mechanism 2014-2021 – workshop k zadefinovaniu zamerania tendra pre oblasť PA05 Social dialogue – Decent work. Org. poradenská nórska firma Innovation Norway. V hoteli Radisson Blu Carlton Hotel. Účasť v diskusii, brainstorming	
Bednárík, Rastislav	Krátke stanovisko k návrhu novely zákona 82/2005 o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní – zaslané Silvii Porubánovej (vnútrorezortné pripomienkové konanie)	23.3.2017
Bednárík, Rastislav	Účasť na zasadnutí Rady vlády SR pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politik procesu starnutia populácie	30.6.2017
Bednárík, Rastislav	Účasť na obhajobe dizertačnej práce na FiF UKF v Nitre ako oponent a člen skúšobnej komisie (vypracoval posudok na doktorandskú prácu PhDr. Márie Jackovej v študijnom odbore 2.1.5 etika na tému „Analýza trhu práce z rodového pohľadu (Každodennosť v tieni inštitucionálneho rámca rovnosti žien a mužov)“)	22.8.2017
Csomor, Gábor	Členstvo v pracovnej skupine COST Action CA15218: Measuring homelessness in Europe, 2016-2020	priebežne
Fico, Milan	Členstvo v pracovnej skupine k správe o mládeži (IUVENTA)	priebežne
Filadelfiová, Jarmila	Poskytovanie údajov, informácií a zdrojov podľa požiadaviek pracovníkov a pracovníčok Odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR	priebežne
Filadelfiová, Jarmila	Podklady, údaje, čiastkové analýzy a komentáre Súhrnnej správy o rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2016	priebežne
Filadelfiová, Jarmila	Konzultácie pre Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity	priebežne
Filadelfiová, Jarmila	Konzultácie a posudzovanie bakalárskych a diplomových prác (Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK, Pedagogická fakulta UK, Fakulta sociálnych vied KU Praha, UPJŠ Prešov)	priebežne
Filadelfiová, Jarmila	Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami zameranými na ochranu ľudských práv žien (Aspekt, Možnosť voľby, EsFem)	priebežne
Gerbery, Daniel	Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, zahraničnými vedeckými pracoviskami	priebežne
Kordošová, Miroslava	Členstvo v Koordinačnom výbore BOZP ako poradnom orgáne ministra PSVR SR	priebežne
Kordošová,	Členstvo v Národnej sieti Focal Point	priebežne

Miroslava	Európskej agentúry BOZP (EA OSH, Bilbao), Košice	
Kordošová, Miroslava	Členstvo v revíznej komisii Slovenskej Asociácie BOZP a OPO	priebežne
Kordošová, Miroslava	Posudzovanie projektov APVV- oblasť BOZP	priebežne
Kordošová, Miroslava	Členstvo v Národnej sieti projektu Eurofound pri IVPR	priebežne
Ondrušová, Darina	Členstvo v Rade ministra školstva, vedy, výskumu a športu pre podporu štúdia študentov so špecifickými potrebami	priebežne
Ondrušová, Darina	Členstvo v pracovnej skupine COST Action CA15218: Measuring homelessness in Europe, 2016-2020	priebežne
Porubánová, Silvia	Členstvo v Expertnej rade EIGE vo Vilniuse za SR	priebežne
Porubánová, Silvia	Členstvo v Poradnom výbore Európskej komisie pre rovnosť príležitostí pre ženy a mužov, Brusel	priebežne
Porubánová, Silvia	Členstvo vo Výbore pre rodovú rovnosť a Výbore pre ochranu práv LGBTI osôb Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť	priebežne
Porubánová, Silvia	Členstvo v Komisii MK SR pre kultúru znevýhodnených skupín obyvateľstva	priebežne
Porubánová, Silvia	Predsedníčka Prípravného výboru súťaže Roma Spirit	priebežne
Repková, Kvetoslava	Posudzovanie projektov APVV, VEGA	priebežne
Repková, Kvetoslava	Recenzie akademických štátí do časopisu Sociální práce/Sociálna práca	priebežne
Repková, Kvetoslava	Členstvo v Rade vlády SR pre práva seniorov a pre prispôsobovanie verejných politik procesu starnutia	priebežne
Repková, Kvetoslava	Členstvo vo Výbore pre osoby so zdravotným postihnutím Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť	priebežne
Repková, Kvetoslava	Členstvo v Rade riaditeľov a NLO Európskeho centra pre sociálnu politiku a výskum vo Viedni za Slovensko	priebežne
Repková, Kvetoslava	Členstvo v the Eastern European Social Policy Network, Viedeň	priebežne
Repková, Kvetoslava	Členstvo v pracovnej skupine pre monitoring vykonávania Dohovoru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím	priebežne
Repková, Kvetoslava	Hlavná evaluátorka národného projektu „Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni“	priebežne

Repková, Kvetoslava	Vyžiadané konzultácie pre iné medzinárodné a domáce vedecko-výskumné organizácie (pre Katedru verejnej a sociálnej politiky FSV UK v Prahe; Úrad verejnej ochrankyne práv k problematike kontrolných činností v zariadeniach pre seniorov; the International Centre for Migration Policy Development (ICMPD) vo Viedni, ECSPV vo Viedni)	priebežne
Škobla, Daniel	Účasť v medzinárodnom projekte COST (členstvo v riadiacom výbore): International Ethnic and Immigrant Minorities' Survey Data Network. COST Action CA16111. (2017-2020)	priebežne
	Účasť v medzinárodnom projekte Danube Transnational Programme, DRIM, DTP1-1-183-4.1	priebežne
	Účasť na stretnutiach expertov a komentáre k stratégiám inklúzie Rómov	priebežne
Urdziková, Jana	Členstvo v Centre výnimočnosti zodpovedného podnikania	priebežne
Urdziková, Jana	Členstvo v Českej spoločnosti pro jakost	priebežne
Urdziková, Jana	Odborná hodnotiteľka Agentúry na podporu výskumu a vývoja	priebežne
Urdziková, Jana	Odborná hodnotiteľka projektov VEGA	priebežne
Urdziková, Jana	Odborná hodnotiteľka projektov OP Ľudské zdroje, prioritnej osi 3 zamestnanosť pre programové obdobie do 2020 - odborné posudzovanie projektov prioritnej osi 3.1.1 a 3.2.1	priebežne
Urdziková, Jana	Odborná hodnotiteľka projektov Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika a Česká republika pre programové obdobie do 2020	priebežne

Mediálne aktivity

Bednárík, Rastislav:

10.3.2017 - odpovede na otázky novinára (Martin Odkladal, Aktuality.sk) ohľadne toho, prečo mladí ľudia vynechávajú prácu

13.3.2017 - v RTVS - pre televíziu - info o príjmoch starobných dôchodcov - redaktorka Fleischmanová

22.8.2017 - zaslanie vyjadrenia k otázke „či sa môže dobrá ekonomická situácia Slovenska a nízka nezamestnanosť firiem odraziť aj na zvýšení benefitov, ktoré poskytujú zamestnávatelia svojim zamestnancom“ - pre PR. Konektor, Priemyselná 1/A, BA

13.11.2017 - poskytnutie rozhovoru Slovenskému rozhlasu - Petra Bernasovská - na tému zmeny pracovných miest najmä u mladých pracovníkov

Filadelfiová, Jarmila:

Pravda - 2x; Nový čas - 1x; SME - 1x; Hospodárske noviny - 1x; konzultácie pre RTVS, Dámsky klub - 1x; Aktuality.sk - 2x

Gerbery, Daniel:

RTVS - Večera s Havranom, rozhovor pre Rádio Slovensko. Konzultácie pre novinárov z printových médií.

Kešelová, Daniela:

Matej Vanoch: Peniaze mladým prácu nenašli. Hospodárske noviny, 7.- 9. 4.2017, s. 2.

Matej Vanoch: Žien pracuje málo, chýbajú menšie úväzky, Hospodárske noviny. 22.8.2017. Dostupné na:

<https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/1014146-zien-pracuje-malo-chybaju-mensie-uvazky>

Kordošová, Miroslava:

Aktívna účasť na mediálnom zahájení kampane Európskej agentúry EU OSHA: Zdravé pracoviská pre všetky vekové kategórie 2016-2017

Aktívna účasť na vyhodnotení výsledkov súťaže Bezpečný podnik, Duslo Šaľa, novinárska exkurzia, jún 2017

Porubánová, Silvia:

Pravidelné poskytovanie mediálnych vyjadrení v elektronických i printových médiách, vrátane pravidelnej účasti v spoločensko-politických diskusných reláciách všetkých slovenských televízií, poskytovanie profilových rozhovorov pre relevantné denníky a magazíny

Činnosť Dokumentačného a informačného strediska sociálnej ochrany (DISSO-a)

Od začiatku roka 2017 k 31.12.2017 DISSO zabezpečovalo tieto činnosti:

- Akvizícia, vyhľadávanie publikácií relevantných k témam výskumných projektov Inštitútu pre výskum práce a rodiny
- Výber, nákup, získavanie a knižničná evidencia literatúry, štatistických dokumentov, výskumných prác, periodík, dokumentov na CD
- Vedenie príručnej agendy žiadaniek za periodiká, štatistické a knižné publikácie
- Vedenie prírastkového zoznamu kníh (knihy, brožúry, výskumné práce, audiovizuálne dokumenty) a vedenie prírastkového zoznamu štatistických publikácií
- Tvorba knižničnej databázy v programe PROFLIB M 21 - anotované bibliografické záznamy dokumentov evidovaných v knižničnom fonde DISSO, slovenských i zahraničných, anotované záznamy článkov z vybraných odborných periodík, slovenských i zahraničných
- V súčasnom období fond DISSO obsahuje 15700 kníh a 2432 výskumných prác. V knižničnej databáze sa tiež nachádza 20488 záznamov článkov z periodík a 62 záznamov audiovizuálnych dokumentov a dokumentov na CD
- Za rok 2017 evidujeme prírastky vo fonde knižnice a v knižničnej databáze v podobe 35 kníh, 11 výskumných prác, 1 dokumentu na CD, 294 záznamov článkov z odborných periodík
- Vedenie evidencie došlých periodík a štatistických materiálov
- Výpožičné služby pre interných aj externých používateľov – evidencia, prolongácia a telefonické a písomné urgencie výpožičiek, vedenie výpožičných kariet čitateľov v programe PROFLIB
- Rešeršné služby pre interných aj externých používateľov v systéme Wisis - Profilib
- Reprografické služby pre pracovníkov/čky IVPR aj externých používateľov/lky DISSO
- Vedenie študovne, konzultácie s používateľmi/kami ohľadne výberu literatúry a knižnično-informačných služieb
- Skladové práce – prírastkové stavanie knižničného fondu
- Viazanie dokumentov hrebeňovou, tepelnou a drôtenou väzbou, tlačové práce
- Vydavateľská činnosť Inštitútu pre výskum práce a rodiny – žiadosti o ISBN, tlač alebo zadávanie do tlače, distribúcia povinných a vyžiadaných

výtlačkov publikácií vydaných IVPR, distribúcia dokumentov a periodík vybraným knižniciam a organizáciám a na sekcie a odbory MPSVR

- Tvorba a distribúcia Informačného spravodajcu DISSO, ktorý obsahuje prírastky knižničného fondu DISSO a novinky z edičných plánov vydavateľstiev, v roku 2017 dve čísla, každé za polrok
- Správa a aktualizácia obsahu webovej stránky Inštitútu www.ivpr.gov.sk podľa aktuálnych potrieb, príprava a realizácia úprav - správy, aktuality, podujatia, dokumenty, pracovníci/čky, projekty
- Medziknižničná a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba – za rok 2017 došla a vybavená 1 žiadosť (knižnica Výzkumného ústavu práce a sociálnych vecí, Praha)
- Aktualizácia zoznamu výskumných prác Inštitútu pre výskum práce a rodiny na webstránke spolu s umiestňovaním fulltextov výskumných prác na webstránku
- Priebežné odstraňovanie záznamov vyradených publikácií z knižničného informačného systému
- Zasielanie informácií o novinkách v knižničnom fonde DISSO spolupracovníkom/čkam)

Náklady na zabezpečenie činnosti IVPR - rozpočet organizácie

Prijmy IVPR v roku 2017

V súlade s vládnym návrhom zákona o štátnom rozpočte na rok 2017 a schváleným zákonom č. 357/2016 o štátnom rozpočte na rok 2017 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR listom číslo 4172/2017-M_ORF zázn.č. 176/2017 zo dňa 9.1.2017 stanovilo rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2017 a výšku rozpočtovaných prostriedkov v sume 515 777,- € ako príspevok na činnosť Inštitútu pre rok 2017, pričom čiastka 506 617 predstavovala príspevok na program 07E0301 Tvorba a implementácia politik a čiastka 9 160,- € bola určená na program 0EK0H Informačné technológie financované zo ŠR.

Súčasne bol stanovený záväzný ukazovateľ „610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania“ v celkovej výške 286 540,- €.

Dňa 29.6.2017 v nadväznosti na rozpočtové opatrenie č.15/2017 Ministerstva financií (list č. MF/014115/2017-441 zo 16.6.2017) a v súlade s ustanovením § 17 a § 18 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny listom č. 1629/2017-M_ORF 28888/2017 povolilo úpravu záväzných ukazovateľov – prekročiť limit príjmov a výdavkov v prvku 07E0301 (vo väzbe na uznesenie vlády SR č. 286 zo dňa 7. júna 2017) vo výške 280 tis. Eur, z toho 124 013 Eur na ukazovateľ „610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania. Uvedené finančné prostriedky v nadväznosti na bod B.2 uznesenia vlády SR č. 286 zo dňa 7.júna 2017 boli uvoľnené z rezervy vlády a rozpočtovo boli určené na zabezpečenie prevádzky bezplatnej nonstop linky pre ženy zažívajúce násilie a koordinačné aktivity v oblasti násillia na ženách do konca roka 2017.

Dňa 1.12.2017 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR listom v súlade s § 16 zákona 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy vykonalo z dôvodu nevyčerpania príspevku na financovanie informačných technológií zo štátneho rozpočtu nové rozpočtové opatrenie č. 50860/2017, ktorým záväzný ukazovateľ rozpočtu na rok 2017 na program 0EK0301 znížil o čiastku 3 300 Eur.

V dôsledku vrátenia nevyčerpaného príspevku na financovanie informačných technológií zo štátneho rozpočtu k 31.12.2017 v sume 3 300 eur zo strany IVPR na účet ministerstva formou vratky (637 037), bolo dňa

14.12.2017 vydané nové rozpočtové opatrenie na rok 2017 č. 53183/2017, ktorým sa opätovne navýšil rozpočet na program 0EK0H o výšku 3 300 Eur.

Na základe vyššie uvedených rozpočtových opatrení bol rozpočet Inštitútu pre výskum práce a rodiny na rok 2017 celkom vo výške 795.777 Eur, z toho záväzný ukazovateľ „610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania“ vo výške 410 553 Eur a príspevok na financovanie informačných technológií – kód programu 0EK0H03 , vo výške 9 160 Eur.

V roku 2017 v priebehu mesiacov január až apríl sa realizoval projekt „Koordinačno-metodické centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie“, ktorý bol financovaný z prostriedkov Nórskeho finančného mechanizmu a EHP. Projekt sa realizoval od roku 2015 do apríla 2017, pričom v roku 2017 sa použili prostriedky z roka 2016 ako aj finančné prostriedky, ktoré boli poskytnuté v roku 2017 vo výške 197 019,54 Eur.

V období_ 8/2017 až 10/2017 na základe Zmluvy s Úradom vlády SR bol realizovaný projekt „Prenos skúseností v oblasti výskumu a ochrany záujmov obetí v Nórsku“ . Projekt bol aktivitou v rámci bilaterálneho fondu na úrovni programu „Domáce a rodovo podmienené násilie“ Nórskeho finančného mechanizmu. Cieľom bol prenos skúseností v oblasti výskumu a ochrany záujmov obetí v Nórsku na podmienky na Slovensku. Celkový príjem na daný projekt bol vo výške 120 789,- Eur, a to vo forme zálohy, ktorá bola následne zúčtovaná.

Okrem uvedených zdrojov mal Inštitút pre výskum práce a rodiny aj príjmy z inej činnosti.

Prehľad celkových príjmov IVPR za rok 2017

Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutočnosť k 31.12.2017
111	312 001	Bežný transfer zo ŠR	515 777	795 777	795 777,00
111	292 017	Vratky	0	0	7,84
11E3	312 001	Grant NFM a EHP	0	0	270 137,26
11E4	312 001	Grant NFM a EHP	0	0	47 671,28
46	223 001	Za predaj služieb	131 200	131 200	38 431,57
SPOLU			646 977	926 977	1 152 024,95

Bežný transfér zo štátneho rozpočtu bol poskytnutý vo výške 100%.

11E3 – príjem z NFM	270 137,26
- z toho projekt „KMC“	167 466,61
- z toho projekt „Prenos skúseností“	102 670,65
11E4 – príjem z NFM spolufinancovanie ŠR	47 671,28
- z toho projekt „KMC“	29 552,93
- z toho projekt „Prenos skúseností“	18 118,35

Plnenie príjmov vlastných zdrojov 46 zahŕňa príjem z predaja služieb v celkovej výške 38 431,57

z toho napríklad:

1. tržba projektu ANED	2 744,00
2. výnosy projektu Network spolu s réziou	32 443,25

Čerpanie výdavkov v IVPR za rok 2017

Finančné prostriedky boli čerpané v súlade so schváleným rozpočtom, kontraktom so zriaďovateľom a schváleným plánom úloh IVPR na rok 2017. Všetky finančné prostriedky boli rozpísané a zaúčtované v zmysle záväzných predpisov v oblasti rozpočtovania, financovania a účtovania. Pri ich vynakladaní na účely plnenia kontrahovaných úloh IVPR postupoval s maximálnou hospodárnosťou. Čerpanie všetkých výdavkov sa realizovalo v systéme Štátnej pokladnice, podľa ekonomickej a funkčnej klasifikácie a podľa jednotlivých zdrojov bolo spracované vo výkaze príjmov a výdavkov za rok 2017 predloženom zriaďovateľovi.

Čerpanie výdavkov podľa jednotlivých programov a zdrojov

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutočnosť k 31.12.2017
07E0301	111	600	Bežné výdavky	515 777,00	795 777,00	795 664,46
07E0301	131G		Odvod zost.2016	0,00	449,95	449,95
07E0301	11E3	600	„KMC“	0,-	295 453,99	289 574,29
07E0301	11E4	600	„KMC“	0,-	64 049,13	51 101,79
07E0301	11E3	600	„Prenos skúseností“	0,-	122 458,40	102 634,41
07E0301	11E4	600	„Prenos skúseností“	0,-	9 700,56	18 112,16
07E0301	46	600	Bežné výdavky	131 200,00	142 950,95	69 485,33
			Spolu	646 977,-	1 430 839,98	1 327 022,39

Výdavky na projekty z Nórskeho finančného mechanizmu sú rozdelené v pomere 85 : 15, prostriedky NFM a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu SR.

Plán bežných výdavkov, zdroj 111, pokrytých príspevkom MPSVR SR na hlavnú činnosť IVPR zabezpečenú kontraktom v súvislosti s plnením programu 07E0301 za rok 2017 bol čerpaný vo výške 795 664,46 €, t.j. 99,98 %. Nevyčerpaný príspevok zriaďovateľa vo výške 112,54 € bol predmetom zúčtovania so štátnym rozpočtom v prvom štvrtroku roka 2018.

Bežné výdavky zo zdroja 131G predstavujú odvod nevyčerpaných prostriedkov z roku 2016.

Druhovú čerpanie výdavkov za rok 2017 za IVPR na všetky úlohy bolo nasledovné:

Mzdy, platy, OOV	502 441,21
Poistné a príspevky	262 343,05
Cestovné náhrady	35 645,12
Energia, voda, komunikačné náklady	18 354,00
Materiál	23 834,50
Dopravné	70,00
Údržba	727,20
Nájomné	43 050,93
Služby	407 631,14
Bežné transféry	32 925,24
CELKOM:	1,327.022,39

Bežné výdavky z transferu MPSVR SR a aj ostatné finančné prostriedky boli použité v súlade s platnými právnymi predpismi a v súlade s plnením úloh IVPR za rok 2017.

Výsledok hospodárenia v roku 2017

Výnosy:	Rok 2016	Rok 2017
Z bežných transférov zriaďovateľa	927 968,48	792 364,46
Z bež.transf.od ost.subj.VS	1 521,42	1 066 307,36
Tržby z predaja služieb	68 008,67	38 431,57
Ostatné výnosy	329 891,95	7,84
Zúčtovanie rezerv a OP	0,00	3 009,19

Výnosy s p o l u :	1 327 390,52	1 900 128,51
Náklady:		
Spotreba materiálu	25 219,57	19 973,28
Služby	222 034,80	216 095,52
Osobné náklady	949 757,18	1 022 399,23
Dane a poplatky	237,31	271,69
Ostatné náklady	4 418,21	13 271,09
Odpisy, rezervy	4 431,01	3 328,28
Finančné náklady	646,74	569,43
Náklady s p o l u:	1 206 744,82	1 275 908,52
Výsledok hospodárenia	120 645,70	624 219,99

Dlhodobý majetok

Dlhodobý (neobežný) majetok štátu v správe IVPR bol evidovaný k 31.12.2017 v obstarávacej cene 82 037,56 €, po znížení o oprávky v zostatkovej cene 1 519,52 €. Je to v prevažnej miere kancelársky nábytok, rozmnožovacia a výpočtová technika a software.

Majetok, spĺňajúci kritériá dlhodobého majetku, nakúpený v roku 2017 nebol. V roku 2017 bol vyradený majetok v obstarávacej hodnote 30 227,40 € z dôvodu jeho nefunkčnosti a nepredajnosti. Účtovná zostatková hodnota vyradeného majetku bola nulová.

IVPR súčasne eviduje na podsúvahových účtoch majetok, ktorý má prenajatý, resp. zapožičaný od zriaďovateľa – MPSVR, a to nehnuteľnosť s pozemkom v hodnote 566 422,92 Eur a drobný krátkodobý majetok v hodnote 93 591,12 Eur. Na podsúvahovom účte eviduje knižničný fond v hodnote 17 232,90 Eur.

Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2017

Ekonomika

Hlavnou činnosťou IVPR bolo plnenie základných úloh stanovených zriaďovacou listinou a štatútom IVPR, ako aj ďalšími relevantnými dokumentmi, akými boli Kontrakt medzi MPSVR SR a IVPR na riešenie výskumných úloh v roku 2017 a ďalšie zmluvy. Z hľadiska finančného hodnotenia a plnenia úloh za rok 2017 všetky ciele IVPR, tak ako boli formulované, boli splnené. Užívatelia výstupov jednotlivých úloh dostali výsledky v požadovaných termínoch i kvalite.

Hospodársky výsledok za rok 2017, obdobne ako v roku 2016, bol kladný, pričom vplyv na uvedené malo predovšetkým zúčtovanie projektu „Koordinačno-metodické centrum“ z Nórskeho finančného mechanizmu. V uvedenom projekte do výnosov roka 2017 boli po schválení priebežných správ zúčtované náklady za časť roka 2015 ako aj za rok 2016, čo značne ovplyvnilo kladný hospodársky výsledok.

Kontrolná činnosť

V roku 2017 bol čase od 9.3.2017 do 16.6.2017 vykonaný zo strany zriaďovateľa - MPSVR plánovaný (následný) vnútorný audit zameraný na overenie splnenia prijatých opatrení na nápravu nedostatkov zistených vnútorným auditom a na odstránenie príčin ich vzniku z pohľadu:

- akceptácie odporúčaní navrhnutých predchádzajúcim vnútorným auditom v roku 2016,
- vyhodnotenia splnenia opatrení prijatých povinnou osobou na nápravu nedostatkov zistených predchádzajúcim vnútorným auditom a na odstránenie príčin ich vzniku.

Zo záverov vyplynulo, že nedostatky týkajúce sa predovšetkým dodržiavania zákona o archívoch a registratúrach a zákona o účtovníctve boli odstránené, t.j. na základe odporúčaní auditu boli prijaté opatrenia pre ich odstránenie predovšetkým schválením nového Registratúrneho poriadku a úpravou smerníc dotýkajúcich sa obehu účtovných dokladov a pracovných ciest. Boli taktiež prijaté opatrenia v súvislosti s povinnosťou vyhotovovať výročnú správu.

Aktivity IVPR v rámci medzinárodnej spolupráce a zahraničných pracovných ciest za rok 2017

V roku 2017, v súvislosti s riešením úloh štátneho rozpočtu zabezpečených kontraktom a jednotlivých projektov, bolo uskutočnených 44 zahraničných pracovných ciest, na ktoré bolo vynaložených spolu 35 645,12 € . Značná časť nákladov bola platená pozývajúcou stranou, celkovo bolo realizovaných 16 takýchto pracovných ciest, kde IVPR nehradil cestovné výdavky. Obsahom pracovných ciest bola účasť na rôznych konferenciách, seminároch, zasadaniach pracovných skupín a študijné cesty (predovšetkým v rámci projektu „KMC“ a „Prenos skúsenosti“ v rámci Nórskeho finančného mechanizmu).

Personálne - mzdové otázky

Charakteristika organizačnej štruktúry a zamestnancov

K 31.12.2017 bolo na IVPR zamestnaných 31 osôb (24 žien), z toho:

- z toho:

na výskumnom úseku bolo zamestnaných v rámci kontrahovaných úloh 12 zamestnancov/kýň, ktorí participovali na vecne rôznorodých výskumno-vývojových projektoch (vrátane riaditeľky IVPR).

- z toho:

7 zamestnancov ekonomického úseku zabezpečovalo komplexný podporný servis inštitútu, t.j. všetky asistentské, administratívne, ekonomické, prevádzkové a projektové činnosti, ako aj služby knižnice a dokumentaristiky. V období 1. 3. – 29. 4. 2017 pracovala na polovičný úväzok 1 pracovníčka, ktorá bola prijatá ako personalistka - mzdárka pre projekt PERD, ale nakoľko tento nezačal, tak sme s ňou rozviazali pracovný pomer v skúšobnej dobe.

- z toho:

9 zamestnancov na Nórskom projekte Koordinačno-metodické centrum pre rodovo podmienené a domáce násillie.

Činnosť tohto projektu pokračovala od roku 2015 do 30. 04. 2017.

- vo februári 2017 ukončila pracovný pomer 1 pracovníčka - expertka,
- na jej miesto nastúpila od 01. 03. 2017 nová, na dobu určitú počas trvania projektu t. j. do 30. 04. 2017,
- dňom 30. 04. 2017 ukončilo pracovný pomer všetkých 9 zamestnancov

Do štruktúry projektu KMC v priebehu roka 2016 prešla aj Národná linka pre ženy zažívajúce násillie. V mesiacoch január a február činnosť tejto linky bola zabezpečovaná externe na Dohody. Od 1. 3. 2017 bolo prijatých do pracovného pomeru 9 poradkýň a 1 vedúca NL.

Vedúca ukončila pracovný pomer 30. 4. 2018 v skúšobnej dobe a s 3 poradkýňami rozviazal pracovný pomer v skúšobnej dobe zamestnávateľ dňom 15. 05. 2017.

Od 01. 05. 2017 bola bezplatná Národná linka pre ženy zažívajúce násillie financovaná z rezervy Úradu vlády. V priebehu mesiaca máj bolo prijatých späť 7 bývalých zamestnancov – expertov z KMC, ktorí sa podieľali na koordinačných aktivitách v oblasti násillia na ženách do konca roku 2017.

Evidenčný stav a kvalifikačná štruktúra zamestnancov IVPR

V IVPR bol v roku 2017 priemerný evidenčný počet všetkých zamestnancov vo fyzických osobách 32 z toho 25 žien. Priemerný evidenčný počet zamestnancov prepočítaný 31,1.

K 31. 12. 2017 bolo v IVPR zamestnaných 31 zamestnancov/kýň, z toho 24 žien (z toho 14 zamestnanci/kyne mali a majú uzavretý pracovný pomer na dobu určitú, z toho 7 zamestnancov na koordinačných aktivitách v oblasti násillia na ženách, z nich aj 6 ukončilo dňom 31. 12. 2017 pracovný pomer a 5 poradkýň a 2 výskumní zamestnanci).

Štruktúru zamestnancov z hľadiska kvalifikácie, veku a pohlavia znázorňujú nasledovné tabuľky:

Kvalifikačná štruktúra zamestnancov k 31. 12. 2017

Vzdelanie	Počet zamestnancov	%
VŠ-3 stupeň	12	38,71
VŠ-2 stupeň	14	45,16
VŠ-1 stupeň	2	6,45
SŠ	3	9,68

Veková štruktúra zamestnancov k 31. 12. 2017

Vek	Počet zamestnancov	%	Z toho ženy	%	Z toho muži	%
21 - 30 rokov	3	9,68	3	9,68	0	0
31 - 40 rokov	13	41,93	9	29,03	4	12,9
41 - 50 rokov	4	12,9	3	9,68	1	3,22
51 - 60 rokov	8	25,81	7	22,58	1	3,23
61 - 99 rokov	3	9,68	2	6,45	1	3,23

Štruktúra zamestnancov podľa pohlavia k 31. 12. 2017

Pohlavie	Počet zamestnancov	%
Muži	7	22,58
Ženy	24	77,42

Týždenný pracovný čas v organizácii je 37,5 hodiny. Priemerná mesačná hrubá mzda za všetky zdroje dosiahla za rok 2017 sumu 1 346,31 €. Priemerná mesačná hrubá mzda z rozpočtových zdrojov dosiahla za rok 2017 sumu 1 327,06 €.

Rozvoj ľudských zdrojov

Vzdelávanie v oblasti zručností potrebných pre výkon funkcie prebiehalo podľa individuálnych potrieb prostredníctvom externých kurzov, školení a samoštúdiom.

V priebehu roka sa zamestnanci/kyne zúčastňovali rôznych kurzov, školení a odborných seminárov organizovaných odbornými vzdelávacími agentúrami.

IVPR aj v roku 2017 vytváralo vhodné pracovné podmienky na zvyšovanie kultúry práce a pracovného prostredia. Aj v tomto roku sme zabezpečovali zamestnancom stravovanie formou Callio gastro v hodnote 4,50 €/ks, na ktoré si zamestnanec prispieval od 1. 1. 2017 do 06. 08. 2017 0,90 €/ks a od 07. 08. 2017 1,40 €/ks. Tieto stravovacie poukážky poskytuje zamestnávateľ aj na dni kedy zamestnanec je práceneschopný, čerpá ošetrovanie člena rodiny, pracovné voľno s náhradou mzdy (napr. ošetrovanie v zdravotníckom zariadení) a dovolenku.

Organizácia aj v roku 2017 poskytovala zamestnancom:

- ktorí boli k prvému dňu štvrtroka v pracovnom pomere „regeneračný deň“ jedenkrát za štvrtrok;
- darcom krvi – deň po dni darovania – jeden deň pracovného voľna s náhradou mzdy na viac;
- zamestnankyni, ktorá sa stará o dieťa nastupujúce do prvého ročníka základnej školy jeden deň pracovného voľna s náhradou mzdy;

V roku 2017 sme poskytovali príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie priemerne 45,00 € mesačne každému zamestnancovi, ktorý o to požiadal v správcovskej spoločnosti, ktorú si vybral sám zamestnanec. V tomto roku poskytoval zamestnávateľ tento príspevok do tretieho piliera priemerne 25 zamestnancom.

Predpokladaný vývoj v personálnej oblasti

Investície do vzdelania a zvyšovania odborných zručností patria k popredným prioritám vedenia organizácie. Podporované sú predovšetkým oblasti, ktoré priamo súvisia s plnením úloh napojených na financovanie zo štátneho rozpočtu.

Osobitný dôraz kladieme na zvyšovanie zručností vedeckých zamestnancov/kýň v oblasti metodológie vedy a spracovávaní vedeckých údajov/poznatkov, ktoré sú v súlade s bežnou činnosťou tejto organizácie.

U ekonomických zamestnancov/kýň je to v oblasti zmeny legislatívy, ktorú využívajú pri plnení svojich pracovných povinností a pracovného zaradenia.

U poradkýň na linke pre ženy zažívajúce násilie kladieme dôraz na zvyšovanie právnych zručností pri riešení krízových situácií, problémov a riešení v osobnom živote.

Predpokladáme zmeny v počte kmeňových zamestnancov/kýň IVPR, nakoľko v priebehu roka 2018 by mal začať projekt financovaný z ESF.